

ŠTEV. 1

POŠTRINA PLAČANA
V GOTOVINI.

1932.

ZADRUGAR

GLASILO NABAVLJALNE ZADRUGE
USLUŽBENCEV DRŽAVNIH ŽELEZNIC
LJUBLJANA VII.

LETO VIII.

ZADRUGAR

GLASILO NABAVLJALNE ZADRUGE VSLIVŽBENCEV DRŽ. ŽEL.

Štev. 1

LJUBLJANA, 20. JANUARJA 1932.

Leto VIII.

Ivan Deržič:

Ob novem letu

Glasilo naše Nabavljalne zadruge se je v preteklem letu preosnovalo ne samo po obliki, nego tudi po vsebini. Vzela se je prikladnejša oblika — revije in v zvezi s tem tudi razširilo polje obravnavanja raznih panog gospodarstva in s tem združnega udejstvovanja.

Eno leto je preteklo in ko stopamo z našim združnim glasilom v novo poslovno leto zadruge, mislim, da je dobro, če na kratko pregledamo snov, ki nam jo je naše združno glasilo v preteklem letu prinašalo. Naš Zadrugar je skušal v tem letu nuditi svojim čitateljem zadrugarjem pouka in poglobitve v ideji zadrugarstva vobče. Mimo tega pa je obravnaval razna pereča gospodarska vprašanja, ki se tičejo pred vsem življenja malega človeka v njegovem domačem gospodarstvu. Vpeljal je za naše žene in hčere pouk s posebnimi krojnimi polami. Za razvedrilo in zabavo je prinašal leposlovne sestavke in za našo mladino uganke, kakor tudi marsikdaj posrečene dovtipe in smešnice.

Snov je torej bila raznovrstna in porazdeljena po vsebini in obliki ter je čisto sigurno slehernemu družinskemu članu vsakega našega zadrugarja nudila tako duševno hrano, da je vsak z radovednostjo in veseljem vzel v roke vsako izišlo številko in jo po prečitaniu z zadovoljstvom in ponosom dal drugemu v roke. To je lahko storil, ker je Zadrugar imel toliko raznovrstnega in poučnega čtiva, da noben objektiven član tega ne more oporekati.

Seveda pri našem glasilu še nismo prišli do one stopnje popolnosti, ki si jo je želelo vodstvo zadruge pri preosnovi Zadrugarja in ki jo želijo vsi odkriti člani naše Nabavljalne zadruge. Je to umevno, ker je krog sodelavcev za našega Zadrugarja iz naših lastnih vrst še vedno premajhen ter je vodstvo zadruge, oziroma odgovorni urednik navezan na to, kar mu članstvo pošlje in na to, kar se z velikim trudom dobi od piscev izven naših vrst. V zelo tehtno razsojo pri uvrstitvi člankov mora priti tudi načelo, da se v združni list natisne samo tako vzgojno čtivo, ki se ne protivi resnični osnovi velike združne ideje.

Vsakdanje življenje postavlja naš stan v teh težkih časih skoraj dnevno pred nova vprašanja. Stare teorije se rušijo, ustvarjajo se razna nova načela, kako bi se razvoj in življenje posameznih slojev naroda prilagodilo ali podredilo raznim metodam in poskusom preosnove in uporabe dobrin, ki nam jih dajeta zemlja in človeški um. Da pri tem malokdo misli na svojega bližnjega, na sočloveka, nam najjasneje potrjuje svetovna gospodarska kriza, pod katero ječi ogromna večina vsega človeštva vzlic okolnosti, da je živeža in ostalih življenskih potrebščin nagomilanih v nekaterih državah toliko, da ne vedò kam z njimi in jih uničujejo. Ogromne množice človeštva živijo v največji bedi ter so brez usmiljenja zapisane propasti in pogubi samo radi tega, da se zadosti metodam in poskusom preosnove uporabe dobrin in je ta osnova diktirana od samopašnosti in pohlepa po bogastvu nekoliko izvoljencev.

Odpomoč je nujno potrebna. Priti mora, če se človeštvo zave svojega poslanstva in večne resnice, da mora vsak človek v svojem bližnjem videti sebi enakovrednega sočloveka. Tej veliki ideji služi združništvo od svojega postanka! Tej veliki ideji je ostalo zvesto in jo širilo z vso doslednostjo povsod, tej ideji se ne sme izneveriti nikdar!

Vedno večje množice se zbirajo okoli velike združne ideje, vedno večje je število zadrug in zadrugarjev po celem svetu. Zato mora biti dolžnost vsakega zadrugarja, da je z vsem svojim udejstvovanjem v življenju borec za zmago združne ideje.

In tukaj mora naše glasilo, Zadrugar, v polni meri storiti vse, da vzgoji in preobrazi članstvo naše zadruge v res prave pobornike združništva. Razen tega naj bi naše združno glasilo poučevalo vse članstvo o pravem bistvu in dolžnostih resničnega narodnega gospodarstva in nacionalne ekonomije. Res je, da je naše glasilo v svojem sedemletnem obstanku že veliko doprineslo k vzgoji slovenskega železničarja na gospodarskem polju. Vendar še nismo tako daleč, da bi mogli trditi, da znajo slovenski železničarji pravilno presojati razna gospodarska vprašanja, ki se tičejo njihovega življenskega obstanka. Veliko je še takih vprašanj, na katera bi si moral sleherni slovenski železničar v svojem gospodarstvu, oziroma gospodinjstvu, pri nabavi raznih potrebščin točno sam odgovoriti, ako hoče s svojim zaslužkom živeti. Tega ne zna, ker se ni naučil, oziroma ga ni nihče podučil, in to nam je vsem v veliko gospodarsko škodo.

Veliko je panog v gospodarstvu, ki bi lahko prinašale našemu stanu neprimerno več koristi, kakor jih ima sedaj. Omenjam le tri za ogromno število železničarjev najvažnejše panoge: vrtnarstvo, čebelarstvo in perutninarstvo. Začetek je storjen, pravo pot je kazal naš Zadrugar od vsega početka. Vendar še ni pravih uspehov. Potrebno je, da se v najkrajšem času osnujejo zadruge za te tri panoge, da se s skupnim združnim delom zasigura uspeh. Možnost ustanavljanja lastnih produktivnih zadrug v okrilju našega Saveza je ustvarjena z našim novim združnim zakonom, odvisno je samo od nas, slovenskih železničarjev, da krepko poprimemo za delo!

Naše zadružno glasilo naj nam bo v novem letu učitelj, vzgojitelj in trdna vez naše skupnosti za prepoved in obnovo našega stanu. Po začetni poti naj nas vodi naprej do cilja, da postanemo in ostanemo enoten, zdrav in močan stan — jugoslovanskega prometnega osebja.

Savez svojim zadrugam

(Okrožnica Saveza nab. zadrug.)

Današnja ekonomska kriza postaja vedno bolj nevarna in grozi, da obseže ves svet. Zanj ni meje in ne barijer, preko katere ne bi mogla iti. Širi se kakor epidemija, ki napade začetkoma poedine dele, dokler nazadnje ne oboli ves organizem. V evropskem gospodarskem življenju je napravila velik preobrat, čeprav še ni dosedaj dosegla svojega vrhunca. V tej krizi propadajo poedina bitja, poedinci, kakor tudi nesigurne ustanove.

To krizo, ki ruši in gazi, začnemo sedaj tudi mi v naši državi čutiti. Najprej je zadela proizvajalca, sedaj se je obrnila tudi na potrošaka. Mali in srednji sloj, delavec in državni uslužbenec že čutita prve valove te nezaželjene plime. Tudi naše zadrugarstvo, kakor zadrugarstvo celega sveta, ne bo ušlo temu nemilemu gostu. On že trka na vrata neurejenih zadrug.

V interesu zadrug in njenih članov je, da zasledujejo vsi z budnim očesom delo in promet v svoji zadrugi, da gledajo na vsak dinar, zakaj ga izdajo, in ali bi se moglo shajati brez teh izdatkov. Vsak izdatek naj se odloži, dokler res ne bo neobhodno potreben. To, kar velja za poedinca, velja tudi za organizacije, posebno še danes. Samo z varčevanjem in podvojenim delom in nadzorstvom v zadrugi, kakor tudi z večjo propagando med člani in nečlani v korist zadruge, se lahko upremo današnji krizi in si olajšamo življenje v današnjih težkih dnevih.

Mi priporočamo upravam nabavljalnih zadrug sledeče:

1.) Da skrbno gledajo na izdatke v zadrugi in da jih dovolijo ter uravnajo po dohodkih zadruge.

2.) Da se energično brigajo o rednem odplačevanju dolga članov, ki so vzeli robo na kredit, kakor tudi o odplačevanju obrokov. V obojestranskem interesu je, da se roba ne daje na kredit, vsaj ne špecerija. Naj se zmanjšuje kredit polagoma, dokler se ne preide popolnoma na prodajo proti gotovini. Tako so delale že mnoge večje zadruge in dosegle pri tem odlične uspehe.

3.) Štediti, kjer se more, tudi pri kurjavi, luči, vodi, papirju za pakovanje itd.

4.) Paziti na dohodke in privatno življenje zadružnega osebja, posebno na uslužbenca, zaposlene v prodajalnah in v skladišču.

5.) Čim manjša zaloga, tem manjši riziko in tem bolj siguren dobiček. Nabavlja naj se samo roba, ki se troši in za katero se poprašuje v večji

meri. Posebni ugovori in zaključki naj se ne delajo. Zadruga je brez večjih obvez vedno svobodna in lahko išče in najde boljše in cenejše vire za svoje nabave.

6.) Čim hitrejša likvidacija zaostale robe.

7.) Pri nabavah naj se absolutno odklanjajo posredniki. Roba naj se nabavlja neposredno iz tovarne, ki trpi danes ravno tako kakor potrošač. Dokler ne bo Savez v položaju, da sam oskrbuje zadruge s poedinimi predmeti, se bo obračal na večje zadruge, da jim svetuje radi izvora blaga ali da tozadevno posreduje in dobavlja. Vsa moka kakor tudi otrobi naj se nabavljajo samo pri Savezu, ki ima svoj mlin.

8.) Ristorna (povračila) naj se v današnjem kritičnem času ne povečavajo, temveč naj se gleda, da se poveča rezervni fond.

9.) Gotovina naj se hrani samo pri Savezu, naj se je ne nalaga pri denarnih zavodih, če plačajo tudi večje obresti.

10.) Izjemni večji stroški naj se izdajo samo po soglasnem sklepu cele uprave, posebno kjer gre za proizvodnjo ali za gotove združne ustanove. V takih primerih naj se prej vpraša Savez za nasvet.

11.) Uprava zadruge naj pazi na trgovski obrat. Prodajalne naj bodo lepo urejene, čiste. Vse naj bo privlačno, ne pa odbijajoče. Postrežba naj bo hitra in točna.

12.) Z združno propagando naj se ne obdrži samo sedanji promet, ampak ga je treba povečati. Konference, cirkularji, članki v listih, posebno pa solidna roba so najboljše sredstvo za pridobivanje novih in za naklonjenost starih članov.

13.) Naj se računa s tem, kar ima zadruga, ker Savez bo v teh težkih časih morda celo primoran, da zmanjša sedanje kredite (posojila), nikakor pa, da bi dajal še novih.

Nadejamo se, da nas bodo uprave zadrug in njih člani popolnoma razumele in da bodo verovale, da pišemo to v njih interesu kakor tudi v interesu celokupnega združništva.

Čerček S.:

K občnemu zboru Podpornega društva v Ljubljani

Dne 6. marca t. l. se bo vršil občni zbor Podpornega društva v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Baje se že zanimajo za ta občni zbor najširši krogi železničarjev. Zanimajo se za ta občni zbor predvsem radi tega, da se poviša posmrtnina. Zakaj hočejo nekateri, da se poviša posmrtnina? Zato, ker vidijo, da ima društvo nekaj nad 2,000.000 Din premoženja!

Na katero vsoto se namerava povišati posmrtnina? To se še ne ve. Lani smo slišali o predlogu, naj bi se posmrtnina povišala na tako vsoto,

da nam preostane koncem leta samo še en milijon dinarjev. V tem slučaju bi morali plačati vsakemu pač 13.000 Din, da se znebimo denarja, kar ga je preko 1.000.000 Din.

Drugi predlagajo, naj se da vsakemu članu po 2000 Din predujma na posmrtnino. To bi zneslo 24.000.000 Din; tedaj nam manjka za to akcijo »samo« 22.000.000 Din.

Tretji ugibajo, da bi se dalo 5000 Din, 6000 Din, samo nekateri pravijo: pojdemo na kompromis, dajmo 4500 Din!

Kaj pa je namen društva? Namen društva je, da daje članom primerno podporo, ki se rabi v slučaju smrti. Ta višina je za vse člane enaka.

Če bi danes ustanavljali kako pogrebno društvo na novo, katero višino posmrtnine bi določili? Tedaj bi delali po zdravi pameti in bi izračunali, koliko rabimo pri današnjih cenah za kritje pogrebnih stroškov, manufakture itd. Koliko se poprečno rabi za tak pogreb? Če rečemo danes 4000 Din, bi morali reči pred petimi leti vsaj 6000 Din — in če padajo cene še naprej, bi šli lahko doli na 3000 Din. Tako si predstavljamo namen naših podpornih društev, v katere plačujemo nekateri lepe vsote.

Namen društva je, da preskrbi vsem svojim članom primerni znesek za pogrebne stroške, ne premalo, pa tudi ne preveč.

Da lahko izpolni društvo svoje obljube za vse člane, starejše in mlajše, se mora nabirati gotov rezervni kapital. Koliko se mora nabrati tega kapitala, o tem nam pove računica. Nikdar pa ni namen podpornega društva, da sproti razdeli, kar nabere.

Pri nas se je nabral v tem primeru kapital 2.173.000 Din. Lep denar, če je malo članov, ki čakajo nanj! — Ker nas je pa 12.000, pride na enega člana samo 185 Din. Ali je to dosti, če vplačujem leta in leta in pričakujem 4000 Din — pa se mi je nabralo šele 185 Din, to je dvajseti del tega, kar so mi obljubili? 185 Din na člana, to ni dosti! Naj nas ne moti številka dva milijona dinarjev — preveč nas je, ki čakamo na ta denar.

Zakaj in kako se je nabral ta denar?

Pred šestimi leti je nastopila v društvu struja mlajših članov. Trdili smo: Ne smemo računati samo od danes na jutri, gledati moramo vsaj 10 let naprej — če že ne 25 let. Sami smo se ponudili, da plačujemo mlajši več, samo, da se nabere za nas rezerva, da smo lahko sigurni, da dobimo tudi mlajši svoj delež.

Sami smo bili za to, da se zviša mesečni prispevek od 5 na 6 Din, samo, da se nabere potrebna rezerva. Pustili smo mlajši, da plačujejo staroupokojenci samo 3.50 Din na mesec (nekateri plačujejo samo 1 ali 2 Din na mesec), in vsem smo pustili zvišati posmrtnino na 4000 Din. Plačevali smo povišane prispevke zato, da se pomaga tem bednim staroupokojencem — in razen tega mislimo tudi nase in na naša sčaja dru-

štva! Samo močno in solidno društvo, ki ima svojo rezervo, računa danes lahko na pristop novih, mladih članov.

Zato smo nabrali to premoženje, kakršnega društvo še ni imelo doselej! Ali so na ta prostovoljni višji prispevek mlajših pozabili oni, ki zahtevajo danes povišanje posmrtnine? Ali so pozabili na dogovor?

Marsikateri mlajših ne bi bil pristopil v društvo, če bi vedel, da bodo starejši kršili ta dogovor! Šli bi drugam, ali si ustanovili lastno društvo! Če je že 11 vrst podpornih akcij (kot sem jih opisal v koledarju N. Z.) — bo prostor še za 12. društvo! Ali se bo licitiralo vedno navzgor? Enkrat se poviša posmrtnina, ker je baje preveč denarja, drugič se poviša prispevek, ker je p r e m a l o denarja. Večno samo povišanje! Kako dolgo bo šlo to? Kam bomo prišli?

Kaj hočejo člani?

Vsi pravijo — hočemo denar!

Kateri denar?

Onega, ki se je preveč nabral!

Kako se pa dobi ta denar?

Po smrti — če član umre!

Treba tedaj prej umreti!

Kaj bo z onimi, ki ne bodo še tako kmalu umrli?

Oni imajo pravico in dolžnost, da plačujejo prispevke za umrlimi.

Kaj mislijo tedaj oni člani, ki »hočejo imeti denar«?

Dejansko ne mislijo ničesar! Na svojo smrt še ne mislijo, na smrt svoje žene, upamo, tudi ne.

Ali bo njih družina morda deležna večjega izplačila?

Najbrže ne!

Kdo bi bil torej deležen večjega izplačila?

Predvideno in povečini starejši člani; staroupokojenci!

Kakšen bi bil učinek večjega izplačila, n. pr. 5000 Din?

Nekaj let bi šlo, potem bi morali povišati članarino — ali znižati posmrtnino.

Iz vsega tega se vidi, da člani ne mislijo dosti — in jih moti samo nekaj: denar, ki se je nabral!

Zakaj jih ta moti?

Ne vem! Po pravici bi moralo motiti članstvo to, če ni denarja, če so blagajne prazne! Pri nekaterih pa je menda narobe! Sicer prav, da nekatere moti denar — ker imamo samo denar. Pride, ne vemo kaj in kdaj — in smo ob denar. Za to pa je naša dolžnost, da skrbimo tudi za ta slučaj! Razni pokojninski zavodi so po zakonu p r i m o r a n i, da nalože gotov del svoje imovine v realitete, predvsem v hiše. Tako previdno so postopala Podporna društva železničarjev v Mariboru!

Držimo denar, ki smo ga nabrali! Ne razmetujmo ga po nepotrebem! Hranimo ga, gotov del v zlatu, v realitetah; ali zgradimo nove stanovanjske

hiše ali kupimo že stoječe hiše, ki se nudijo danes poceni — to bomo še videli, to je treba proučiti! O tem naj se razpravlja na občnem zboru!

Če bi pa že hotel kdo zmanjšati naš kapital, ki ga danes še ne rabimo, ki ga pa bomo rabili čez 10—15 let — je to lahko mogoče! Evo par nasvetov!

Naj se članarina zniža za vse enako na 3.50 Din na mesec! Samo za novo pristopivše naj bo 6 Din.

Ali pa ni treba dve leti ničesar plačevati, pa bomo zadovoljni in srečni, da smo — brez denarja kakor berač, ki prosjači po hišah za podporo.

Vsem onim, ki jim je za to, da bo društvo na solidnih nogah, svetujem, da proučijo položaj našega društva. Napisal sem o zgodovini takih društev v letošnjem koledarju, kar sem mogel zvedeti v zavarovalni literaturi o tem vprašanju. Proučite primerjavo v prilogi našega koledarja stran 16 (»Kdo ima prav?«).

Pripravite se na to debato na občnem zboru, da se ne bo reklo o nas, kot pravi Viktor Hugo: Vsak ima usta, da govori, toda malokdo močgane, da z njimi misli.

Mednarodni dan štednje

Dne 31. oktobra pretekl. leta je obhajalo zadružništvo po celem svetu mednarodni dan štednje. Ta dan naj bi opominjal posebno zadrugarje pa tudi vse ostale k varčevanju.

Kako je prišlo do tega, recimo — mementa?

Vsi se še spominjamo vojne in poveljne dobe. Denar je izgubljal na vrednosti, ker so ga razne države tiskale, kolikor so ga rabile. Mali vlagatelji, ki so si od ust odtrgovali košček kruha, da si prihranijo priboljšek za stara leta, so prišli ob svoje premoženje. Kar pa je kdo prihranil v 10—20 letih, za to je dobil nazadnje le škatlico vžigalic!

Razočarani nad izgubo svojih prihrankov so začeli sproti zapravljeni, kar so prislužili, izgubili so interes nad tem, da bi več delali in zaslužili, kot rabijo sproti.

Ljudje, ki so prej delali in varčevali kot čebelica, so postali lahko-miselni zapravljevci. Izginjevala je ena najbolj svetlih lastnosti kulturnega človeka: skrb za bodočnost, varčevanje, nabiranje dobrin.

V tem času propadanja morale je na mednarodnem zadružnem kongresu v Milanu vstal italijanski zadružnik Luzatti in pozval zadrugarje celega sveta: Nikar tako naprej! Zaupajte samemu sebi in svojemu bližnjemu, verujte v boljšo bodočnost in skrbite zanjo, varčujte, hranite in zbirajte za to bodočnost!

In zadružništvo je razumelo ta klic, ki je bil tudi klic prvih pionirjev modernega zadrugarstva, ročdalskih tkalcev.

S pogumom in novo vero v zadružništvo so se lotili dela. Med ljudstvo se je povrnilo zaupanje, skrb za bodoče dni in veselje do dela. Občudovati moramo tu predvsem Nemce. Poraženi narod, ki je moral in mora še plačevati milijarde vojne odškodnine, narod, ki je izgubil nazadnje radi inflacije ves svoj denar! Kreditne in konzumne zadruge, ki so izgubile radi inflacije ves svoj obratni kapital! Niso klonili! Verovali so v svojo bodočnost, verovali v svojo Reichsmarko in preboleli so krizo. Medsebojno so pravično in bratovsko popravili to, kar jim je prevrgla inflacija. Mali vlagatelji niso izgubili svojih vlog, vrnilo so jim denar do 40% v novi valuti, zadruge so pritegnile svoje realitete, zemljišča in hiše, in s tem deloma pridobile denar za vlagatelje. Konzumna društva so narastla in v par letih zopet nabrala potrebni obratni kapital, tako, da predstavljajo danes močan gospodarski faktor. Ves kaos, ki je nastal z inflacijo, je v najkrajšem času uredilo zadružništvo, zdrava zadružna načela so rešila malega človeka.

Katera so ta načela? Je prav za prav samo eno, iz katerega izhajajo vsa ostala: ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe! Gospodarsko pomagaj samemu sebi iz lastne moči in pomagaj svojemu bližnjemu s skupnim naporom, v skupni zajednici!

Na to osnovo so postavili prvi pionirji zadružništva svoj program in ga napisali. In glavna točka vsega programa je: varčuj, porabi samo to, kar imaš, kupuj samo proti gotovini! To so pridigovali ljudje, ki so bili brezposelni, brez stalnega dela, in tega načela se drže še danes strogo moderne zapadne zadruge. Odtod njihov uspeh.

Pa kaj bi iskali primerov daleč naokrog; vprašajte naše člane, naše delavce, njih gospodinje! Na zadružnih sestankih jih slišimo. Tarnajo radi slabih plač, skrbi jih zima, redukcija plač, družina. In vendar kupujejo svoja živila samo proti gotovini ter pravijo: Če bi začeli kupovati še na kredit, potem smo izgubljeni, ne skopljemo se več iz dolga. Danes delajo pri železnici, delajo doma, pomagajo pri sosedu, otroci delajo, vsi se zanašajo samo na delo in zaslužek svojih rok. Jedò samo koruzne žgance in mleko, toda plavajo nad vodo. Vsi živijo in rastejo v tej borbi za obstanek, uče se iskati dela in zaslužka, ker nimajo drugega izhoda.

Delavec s svojimi 500—800 Din mesečne plače je danes tisti, ki nam kaže in pove, kako naj delamo, da shajamo. Ta delavec bide danes boj za svoj obstoj, boj za obstoj svoje družine. In on nam pove: če bi začel kupovati na kredit, potem sem izgubljen. Je lačen ali pa jè samo žgance, je slabo obut in oblečen, toda ne porabi več, kakor zasluži. Ne zanaša se na to, kaj bo še zaslužil, ne dela dolgov na račun tega zaslužka. Vedno je njegova bilanca aktivna, aktivna je predvsem bilanca njegove volje in življenjske odporne sile.

Kredit, pravi, da ga omehkuži, zapeljuje in da ni več tisti gospodar, kot sedaj, ko se ne zanaša na nikogar kot sam nase.

Kupovanje proti gotovini mora imeti svojo moralno vrednost in je ta vrednost tako velika, da usposablja delavca, da živi s svojo borno plačo; oni pa, ki dobi vnaprej mesečno svojih 2 do 4000 Din, se potaplja v dolgove. Kdor kupuje proti gotovini, je vedno trgovec in gleda, kje bo dobil za svoj denar cenejše, kar rabi. Kdor jemlje na kredit, postane res mehkužen, ne vprašuje toliko, kaj stane blago, niti ne računa več, koliko ga rabi, malo več ali manj; pa rajše vzame več!

Mednarodni zadružni dan štednje bi se moral obhajati dne 31. oktobra 1931 tudi pri nas. Imeli smo pa ravno v onem času razmere, ki bi jim lahko rekel panika, in sicer nepotrebna panika.

Marsikdo bi nam bil očital, da se norčujemo iz reveža, če bi mu rekli v onem času, naj štedi, naj nalaga denar v našo hranilnico. Videlo se je tudi, da so nekateri naravnost računali z inflacijo. Kupovali so v zadrugi na kredit, kupovali nepotrebne stvari, računajoč s tem, da bodo pozneje lahko in zlahka plačevali v slabi valuti dolg, ki ga sedaj narede v dobrem denarju.

Moti se in greši zoper samega sebe in zoper zadružništvo, kdor tako računa. Uniči lahko s tem samega sebe, predvsem pa zadrugo. Kako bodo danes plačevali svoj dolg oni, ki so v razmeroma dobrih gospodarskih prilikah in pri dobrih plačah delali dolgove na račun leta 1932., 1933.?

Prišli bodo za nas še slabši časi, ako se gospodarski položaj kmeta ne popravi. Kako bomo shajali potem? Na vsak način je najbolje, ako skuša vsak čimprej likvidirati svoje dolgove za živila.

Naj začnejo člani polagoma kupovati proti gotovini (izvzemši člane na progi, ki ne hodijo v Ljubljano). Na ta način bodo najbolje manifestirali za zadružno idejo, v prvi vrsti pa, čeprav polagoma, vendar konsolidirali vsaj razmeram primerno svoj gospodarski položaj.

Člani, razmišljajte o tem!

B.:

Otrok in njegov duševni razvoj

Naše največje dobro je: duševno in telesno zdrav otrok.

Vse nadloge, ki nam jih naklanja življenje, izgubljajo svojo rezkost, vsaj v družini, ki se zaveda tega božjega blagra.

Materi, ki jo tarejo vsakdanje skrbi v borbi za obstanek, očetu, ki bi morda sicer klonil spričo svojih poklicnih in drugih težav, se zaiskre oči, v srce mu plane vedno in vedno nov pogum, čim se ozre na svojo drago družinico, na svoje brezskrbne male nebogljenčke.

Čut dolžnosti, ki ga ob tem in takem pogledu prevzame, mu daje novih moči, da vztraja tudi v najtežjih trenutkih.

Bogu bodi potoženo, da ni mogoče staršem v sedanjih težkih socialnih prilikah obračati razvoju svojih otrok vsaj del one pozornosti, ki je tako potrebna, da se obvaruje otrok kvarnih vplivov svoje okolice, pa

tudi morda prebohotnega razmaha negativnih kali, ki jih je prinesel s seboj v življenje. Nešteto je družin, v katerih rastejo in se razvijajo otroci brez blagodejnega vpliva s strani staršev; prepuščeni so samim sebi že v svoji najnežnejši mladosti; pa tudi v dobi šolskih let pogrešajo v svojem duševnem razvoju tega, kar bi jim morali nuditi prvi in večkrat odločilni vzgojitelji — starši; bodisi da jim le-ti radi zaposlenosti ali materialnih nedostatkov ne morejo biti pravi in resnični vzgojitelji in voditelji, bodisi da jim za to nedostaja ali čut dolžnosti in potrebe ali pa tudi pravo razumevanje otroške duše. Tudi tedaj, če bi jim vse ostale razmere dopuščale, da posvetijo vso skrb negi in razvoju svojega otroka, večkrat niso vešči, da bi posegali aktivno in pozitivno v duševni razvoj otrokov. Nerazumevanje otrokove duše, nepoznanje osnovnih, vedno in v vsakem primeru veljavnih zakonitosti, ki odločujejo naravni in po izvestnih razmerah pogojeni razvoj otrokov, je, žal, prav pogosto vzrok, da se mlado bitje ne razvija v onem pravcu, ki ga žele starši sami, narod, država in ki ga terjajo pedagoški in socialno-etični zahtevki človeštva sploh.

Tako se delajo vedoma in nevedoma težke pogreške že v razvoju osnovne, prve in najvažnejše celice človeške družbe — družine. Če je pa že ta celica, ta prva in najvažnejša podlaga naroda, države, človeštva, razkrojena, etično in socialno usmerjena tako, da se na nji in iz nje ne more snovati mirno, složno, strpljivo, medsebojno razumevajoče življenje, potem je vsak poizkus, preobraziti človeštvo v smislu občega blagra, blagostanja in človečnosti, ničev.

Ni čuda, da reklamira vzgojo mladine zase država; v svesti si je, da mora in more računati na trdne temelje svojega obstoja in razvoja le tedaj, če je mladina z njo in za njo; iz podobnih razlogov se interesirajo za mladino razne kulturne, verske, politične in socialne organizacije. Toda, če izvzamemo razmere na Ruskem, vpliv na otrokov duševni razvoj, na njegovo pojmovanje, hotenje in čuvstvovanje, prihaja s teh strani šele v šolski in pošolski dobi; v intimno področje družine, v otrokov razvoj v prvih letih naštetih činitelji ne posegajo in ne morejo posegati. Po naših nazorih bi bilo to tudi popolnoma nedopustno, oziroma mogoče le tedaj, če bi država, cerkev itd. že v nežni dobi vzela otroka v svoja vzgojevališča, t. j., jih ločila od staršev. Tedaj bi pa družina izgubila to, kar jo pravzaprav tvori, izgubila bi svoje bistvo in svoj smisel. Toda v tem pogledu smo lahko mirni. Vsi poizkusi v tem pravcu se morajo izjaloviti, ker so protivni biološki, socialni in etični zakonitosti človeka in človeške družbe. Prvi in najžlahtnejši del vzgoje otrokove ostane slej ko prej staršem.

Gori smo rekli, da je žalibog družinska vzgoja mnogokrat pomanjkljiva, napačna; lahko je celo negativna, t. j., ni v skladu z občimi smotri, ki naj bi jih zasledovala človeška družba.

Pomanjkljiva, ker se starši iz že navedenih razlogov ne morejo brigati za vzgojo svojega otroka, ker jih tarejo dnevne skrbi, ker so v svojem poklicu prezaposleni in ker tudi v ostalem ne morejo nuditi otroku

vsega onega, kar bi pospeševalo njegovo duševno rast (igre, mladinske knjige, vzgojiteljico itd.).

Napačna, ako zmorejo sicer starši z ozirom na svoj razpoložljiv čas in svoja sredstva sodelovati in vplivati vzgojno na svojega otroka, niso pa poučeni, k a k o naj pri tem postopajo; nimajo niti teoretičnega niti praktičnega znanja o vseh že prej omenjenih zakonitostih, po katerih se razvija duševno otrok vobče. Pri vsem tem pa h o č e j o starši dati otrokom dobro vzgojo.

Negativna vzgoja se od prejšnjega primera napačne vzgoje razlikuje v tem, da vcepljajo starši otroku neglede na vse drugo z a v e d n o napačne in zdravemu razvoju človeške družbe škodljive pojme, čuvstvovanja in hotenja. Starši v tem primeru nimajo moralne kvalifikacije kot roditelji in vzgojitelji.

V naslednjih razmotrivanjih se ne bomo bavili ne s tem, kaj nāj bi bilo potrebno pokreniti, da se roditeljem omogoči z materialnega in socialnega vidika, da bi sami aktivno posegali v prvo vzgojo otrok, nego bomo skušali predočiti v glavnih obrisih ono, kar tvori podlago vsakega vzgojstva, t. j. one činitelje, ki že po naravi če že ne odločujejo, pa vsaj soodločujejo potek otrokovega in mladostnikovega razvoja in bomo h koncu dodali še nekaj o cilju, ki ga naj zasleduje vzgoja: očrtati hočemo vzgojni ideal, povedati, kakšen naj postane naš otrok kot človek.

(Se nadaljuje.)

ČESA NE SMEMO POZABITI V MESECU JANUARJU?

Pregledati grede, ali ni morda mraz vzdignil zgodaj cvetočih trajnic ali okrasnega grmičevja, in če jih je, jih je treba pritisniti v zemljo in obsuti.

Prekopati ob lepem vremenu gredice, pobrati iz njih korenine plevela in jih pognojiti s strohnelim kompostom, da so pripravljene za pomladansko setev. Staro zemljo je dobro za pedenj globoko izkopati in jo nadomestiti s kompostnico.

Pognojiti trato z gnojnico, s strohnelim gnojem, z bukovim pepelom, s cestnim prahom in s kompostom.

Pregledati, ali nam veter ni razkril rastlin, ki smo jih jeseni zavarovali proti mrazu.

Ob milem vremenu obstriči živo mejo in razredčiti preveč gosto okrasno grmičevje, da se ostale šibe lahko lepše razvijejo. Mlade rastline je treba obrezati, starejšim pa iztrebiti suhe veje in mladike. Zgodaj cvetočega grmičevja, n. pr. forzicij, japonskih kutin i. dr., kar zasnuje popje še pred zimo, ne smemo obrezati, da ne uničimo cvetja.

Posejati v plitve zabožke ali v cvetlične lončke razne primule, potem pa jih postaviti na solnčno okno.

Vzeti iz zemlje lončke z vsajenimi čebulnicami hijacint, narcis, tuliparov in sorodnih cvetlic, potem pa jih pokrite s papirnimi vrečicami postaviti na solnčno okno ali pa med okno v nepretopli sobi. Papirne vrečice pustimo na rastlinah toliko časa, da je odganjek štiri prste dolg.

Urediti in popraviti vrtno orodje.

Pregledati v kleti zalogo gomoljev (dalij, gladijol, kan) in odstraniti vse, kar kaže začetek gnilobe.

Pregledati zalogo semen in napraviti seznam semen, ki jih bomo naročili.

Krmiti lačne ptice pevke. Ščinkavcem, zelencem, škrajncem in strnadam polagajmo konoplje, prosa in lanenega semena, kosom suhih borovnic, bezgovih jagod in sesekljanih ostankov kuhane govedine, sinicam pa solnčnic in loja, a bogvaruj bučnih pečka, ker povzročajo hudo grižo.

M. F.:

Našim zadrugaricam v pomoč

(Nadaljevanje.)

Blago z zankasto površino.

Frotir (le tissu bouclé, towelling) ima navadno zankasto površino na licu in na robu. Zanke se naredijo iz posebnih osnovnih niti, ki so pri tkanju prožno napete, dočim so prave osnovne niti, ki se prepletajo z votkom, močno napete. Niti prave osnove, ki so močno napete, se ne prepletajo pravilno in enakomerno z votkom. Pri tkanju se kar po pet votkov naenkrat pritrdi k tkanini, vsled česar nastanejo iz prožno napetih niti zanke. Iz frotirja se delajo brisače, kopalni plašči in vrečice za umivanje. K tej vrsti blaga spada tudi blago za preproge, ki se tke podobno kakor osnovni žamet.

Žamet, pliš, imitacije kožuhovin, ženilja.

Žamet (aksamit, le velours velvet) je blago z dlakasto površino v višini od ene tretjine do enega milimetra.

Glahek votkov žamet ali gladek manšester ima dlakasto površino, ki nastane iz posebnega votka, kajti pravi vrotek se prepleta z osnovo v platneni, ripsovi, keprovi ali atlasovi vezbi in tvori osnovno tkanino. Vrotek, iz katerega nastane dlakasta površina, se rahlo veže z osnovno tkanino v

atlasovi vezbi. Pri obdelovanju se ta rahlo stkani votek prereže in razčeše, tako da nastane dlakasta površina. Če je osnova pri žametu redka in tkana v platneni vezbi, se imenuje tak žamet patentni. Boljše vrste žameta so tkane v keprovi vezbi. Žamet so začeli tkati v Angliji v mestu Manchester. Posamezne zanke, ki tvorijo dlakasto površino, to so prerezani votki, so obešeni na osnovi in imajo obliko črke U. Žamet te vrste je širok 50, 55, 70, 80 in 110 cm. Uporablja se za otroške obleke in bluze, boljše vrste s keprovo vezbo pa za damske obleke, plašče, ovratnike, klobuke. Pri slabših vrstah žameta rade izpadejo zanke, ker je osnovno blago redko, in zato niso dovolj pritrjene v njem.

Votkov vrvičasti žamet ali manšester (la velentine cannelée, velveteencord) je bombažast in ima v dlakasti površini podolžne črte (rebra, vrvice), ki nastanejo vsled vezbe, kakor pri pikeju. Širok je 60 in 64 cm. Rabi se za deške in moške obleke. Vrvičasti žamet s širšimi črtami se imenuje kord (vrvica). Širok je 55 cm in se rabi za deške in sportne obleke. Tke se tudi vrvičasti žamet, pri katerem se menjavajo kvadrati z gladko in dlakasto površino.

Golfin (le velours, velvet) je obojestranski vzorčasti žamet; rebra so širša kakor pri kordu. Uporablja se za zavese in pregrinjala.

Osnovni ali pravi žamet (le velours, velvet) ima na licu dlakasto površino. Nit za dlakasto površino se med tkanjem veže čez kovinaste igle tako, da nastanejo zanke, ki se s posebnim nožem prerežejo, konci pa s ščetko razčešejo. Čim debelejšje so igle, tem višja je dlakasta površina. Posamezne zanke, ki tvorijo dlakasto površino, so obešene na votku. Osnovni ali pravi žamet je največkrat polsvilen, to se pravi, osnovno blago je bombažasto, dlakasta površina pa svilena ali polsvilena. Osnovni žamet je dražji kakor votkov.

Pliš (la peluche, plush) ima na licu dlakasto površino, ki je 1 do 6 mm visoka. Posamezne zanke, ki tvorijo to dlakasto površino, so obešene na votek in imajo obliko w. Osnovna vezba je platnena, keprova, atlasova ali ripsova. Širok je 120 cm. Pliš z mehko površino se rabi za damske plašče, pliš s trdo površino pa za tapetniško blago.

Pralni pliš ima za osnovo triko. Barva se v kosu v zelo živih vzorcih in v živih barvah. Vzorčasti pliš ima vzorce, ki nastanejo vsled menjavanja višjih in nižjih igel ali pa vsled raznobarnih prej. Lahko se pa tudi na gladkem blagu naredijo plišasti efekti (razni vzorci na gazu in markizetu, iz katerih se šivajo večerne obleke). Vzorec na plišu nastane tudi vsled stiskanja v klejasti raztopini namočenega pliša, ali pa s striženjem na posebnih strojih s špiralnimi noži. Dlakasta površina je pri plišu največkrat volnena.

Imitacija kožuhovin, ki spadajo tudi k vrsti plišev, ima volneno površino, visoko od 6 mm do 2 cm.

Astrahan je osnovni pliš, ki ima dlakasto površino, skodrano s pomočjo pare in tlačenja. Tke se iz sirove preje in barva se v kosu, ponaj-

večkrat črno. Dlakasta površina je vedno volnena. Širok je 120 cm. Iz njega se šivajo damski plašči, jopiči, ovratniki itd. Beseda astrahan je ruskega izvora, in sicer se imenuje po guberniji, kjer se prideluje pristna kožuovina astrahan iz jančjih kožic.

Bombažasti perzian (l'etoff de crimée, crimea) je kodrast pliš, ki ima kodre prerezane ali pa kar cele v obliki zanke. Večkrat pa je tak perzijanec stkan tako, da so nekatere zanke, ki tvorijo kožuovinasto površino, prerezane, druge pa cele. Osnova je tkana v platneni vezbi. Pristna kožuovina perzijanca je koža neizleženih jančkov. Ker se ta kožuovina izvaža največ iz Perzije, ima po njej tudi svoje ime.

Ženilja (chenille, iz francoske besede chenille, gosenica) je na obeh straneh enako blago, tkano iz debelega votka, ki ima videz gosenice, in pa iz malo sukane osnovne niti. Te vrste blaga se uporabljajo za zavese, pregrinjala, rute, šale in podobno.

Damasti. Damasti so vzorčaste tkanine z velikimi vzorci cvetlic, arabesk in pokrajin, ki nastanejo vsled raznih vezb. Osnova je v eni vezbi, vzorci pa v raznih drugih vezbah. Prvotno so tkali v orientu, odkoder izvira to blago, samo svilene damaste, dandanes pa se dobe v veliki izberi tudi laneni in bombažasti damasti.

Bombažasti damast (le damas de coton, coton damask) je vzorčasto enobarvno blago, tkano na žakardovem stroju, in ima ponavadi atlasovo osnovno vezbo. Širok je 84, 88, 90 in 125 cm. — **Damast za perilo** je vedno beljen. Iz njega se šiva damsko in otroško, največ pa posteljno in namizno perilo. — **Alzaški damast** se pozna po prekrasnih plastičnih cvetličnih vzorcih. Damast za podlogo in za žimnice je barvasto pretkan. Ime damast prihaja od besede damask, t. j. jeklo, izdelano v Damasku (Dimišek-eš-Šam, glavno mesto v Siriji), ki ima to lastnost, da se na njem pojavijo različni vzorci, če se polije s kislino.

Brokat (beseda je orientalskega izvora: arabsko istabrak, perzijsko istebber) je težko svilen blago, pretkano z zlatimi nitmi.

Bombažasti brokat je težak, barvasto pretkan damast, okrašen z zlato ali srebrno nitjo. Prvotno se je tkalo te vrste blago samo iz svile.

IZ KUHARSKEGA TEČAJA NABAVLJALNE ZADRUGE.

Juha iz endivije. Glavice širokolistnate endivije otrebimo, operemo in zrežemo na rezance. V kastroli razbelimo maslo, na katerem prepražimo na tanke rezance zrezano čebulo, potem pa pridenemo solato, ki jo nekaj časa dušimo, nakar zalijemo vse skupaj s precejeno zelenjavno juho, v kateri smo razkuhali tudi dva krompirja ali 15 dkg suhega zelenega graha. Ko juho osolimo in ji dodamo eno do dve žlici prežganja, jo še enkrat prevremo, nato pa serviramo z opečenim na kocke zrezanim kruhom.

Množine: 6 endivij, 6 dkg masla, 1 čebula, zelenjavna juha, 15 dkg suhega zelenega graha ali 2 krompirja, prežganje (3 dkg masti in 6 dkg moke), sol, 2 žemlji, 2 dkg masla.

Korenjeva juha. Korenje ostržemo, operemo in zrežemo na tanke rezance. Na presnem maslu zarumenimo sladkor, nato pa stresemo noter žlico drobno sesekljanega peteršilja in zrezano korenje in dušimo vse skupaj z nekoliko zelenjavne juhe. Ko je korenje že skoraj mehko in se voda posuši, potresemo vse skupaj z moko, zalijemo z zelenjavno juho ali vodo in pustimo vreti. Pred serviranjem dodenemo še 3 dkg presnega masla ali četrt litra mleka. Tako juho serviramo z ocvrtim grahom ali z opečenimi kockami iz kruha.

Ocvrt grah. Jajce, moko in mleko dobro stepemo, nato pa nakapamo to zmes skozi narobe obrnjen strgalnik na razbeljeno mast, kjer se naredi grahu podobne krogljice. Še svetlorumeno opečeno cvrtje poberemo na papir, da se odcedi, nakar nakapamo v mast zopet novega cvrtja.

Množine: Za juho: 5 korenjev, 7 dkg masla, 2 dkg sladkorja, zelen peteršilj, zelenjavna juha ali voda, 6 dkg moke, sol. Za ocvrti grah: eno jajce, 3 dkg moke, 1 žlica mleka, mast.

Tržiške bržole. Na masti prepražimo na rezance zrezane čebule, čemur pridenemo sesekljanega česna in prilijemo par žlic zelenjavne juhe. V to položimo potem koštrunove bržole, ki smo jih prej osolili in opoprli, nato pa dodenemo še vejico šetraja in brinovih jagod. Bržole dušimo počasi in jih po potrebi zalivamo z juho ali vodo. Ko so že precej mehke, dodenemo olupljenega in na rezine ali krlje zrezanega krompirja, ki ga dušimo do mehkega. Bržole moramo med dušenjem večkrat obrniti. Pred serviranjem jih zložimo na segret krožnik ali ploščo, okrog pa naložimo krompirja.

Množine: 8 dkg masti, 2 čebuli, 3 stroki česna, zelenjavna juha, 10 koštrunovih bržol, sol, poper, vejica šetraja, 4 brinove jagode, $\frac{1}{2}$ kg krompirja.

Zelnate krpice. Zelnato glavo otrebimo in zrežemo na tanke rezance tako kakor za zelnato solato, kar nasolimo in pustimo stati pol do ene ure. V kastroli razbelimo potem mast, na kateri zarumenimo sladkor, nato pa pridenemo sesekljan čebule in ko ta zarumeni, še ožeto zelje, ki ga dušimo do mehkega. Med dušenjem dolijemo večkrat malo juhe ali vode. Iz moke, jajc in vode pa naredimo posebej testo, ki ga razvaljamo in zrežemo na krpice, katere skuhamo v slanem kropu. Ko so skuhanе, jih odcedimo in narahlo primešamo zelju.

Množine: 1 zelnata glava, sol, 10 dkg masti, 2 dkg sladkorja, 5 dkg čebule, juha ali voda, slan krop. Za testo za krpice: 3 jajca, 35 dkg moke, voda.

Rožnat ohrovt v prežganju. Rožnat ohrovt očistimo in skuhamo v slani vodi. Posebej napravimo prežganje, kateremu pridenemo sesekljanega zelenega peteršilja in strok česna. To prežganje razredčimo z vodo, v kateri

smo skuhali ohrovt, nato pa pridenemo še glavice in vse skupaj prevremo. Tak ohrovt pa tudi lahko zabelimo z raztopljenim maslom in drobtinicami, vodo pa porabimo za juho, če ji dodamo prežganje, napravljeno z dobrim oljem.

Množine: 7 dkg masti, 4 dkg moke, zelen peteršilj, česenj, $\frac{1}{2}$ litra ohrovtovih glavice.

Rumene kolerabe. Kolerabe olupimo, zrežemo na male kocke in skuhamo v slanem kropu. Posebej naredimo rumeno prežganje, kateremu pridenemo stolčnega sladkorja, in ko ta zarumeni in se začne peniti, razredčimo prežganje z vodo, v kateri so se kuhale kolerabe. Ko je to storjeno, pridenemo še kolerabe, ki jih dušimo do mehkega. Pred serviranjem dolijemo jedi mleka ali pa pridenemo košček presnega masla.

Množine: 4—5 kolerab, sol, 6 dkg masti, 5 dkg moke, 4—5 dkg sladkorja, 3 dkg masla ali četrt litra mleka.

Topla zelnata solata. Zelnato glavo zrežemo na prav drobne rezance, potem jo pa posolimo in pustimo nekaj časa stati. V ponvici razbelimo na kocke zrezane slanine in ko ocvirki lepo zarumene, dolijemo še vinskega kisa in pustimo, da vse hitro prevre. Še z vrelim kisom polijemo solato, katero moramo hitro premešati in takoj servirati h kaki drugi jedi, ali k svinjski pečenki, pečeni gosi, puranu, praženemu krompirju, zabeljenemu fižolu itd.

Množine: 2 zelnati glavi, sol, 10 dkg slanine, 2 del vinskega kisa.

Pustni krofi. Rumenjake in jajca, mleko, sladkor, sol, nastrgano limonovo lupinico, stolčeno vanilijo, 4 kocke sladkorja, katere smo obdrgnili ob pomarančno lupinico, sok ene pomaranče in pa malo nastrganega oreščka stepamo nad soparo, da se primerno segreje, nakar vlijemo vse skupaj v presejano pogreto moko in dobro zmešamo, potem pa pridenemo še raztopljenega masla iz shajanega kvasa. Nato stepamo testo kar naprej toliko časa, da se loči od kuhalnice in sklede in ko je res dobro stepeno, ga potresemo z moko in pokrijemo, potem pa pustimo shajati na toplem. Shajano testo denemo na segreto in z moko potreseno desko, kjer ga razvaljamo $\frac{1}{2}$ cm na debelo. Iz takega testa začnemo nato z okroglim obodcem izrezovati krpice. Na sredo vsake krpice denemo nekoliko segrete marmelade, nakar jo pokrijemo z drugo krpico, ki ne sme biti pomokana. Obe krpici stisnemo narahlo, da se sprimeta, nakar izrežemo z nekoliko manjšim obodcem krof. Tako izrezane krofe polagamo za dva prsta drug od drugega na potresen prt, jih sproti pokrivamo in pustimo še enkrat shajati. Testo, ki nam ostane od izrezanih krofov, pognetemo in še enkrat razvaljamo ter zrežemo. V kastroli pripravimo za tri prste visoko masti, katero razbelimo, vendar ne preveč, potem pa denemo vanjo napol shajane krofe z zgornjo stranjo navzdol. Če hočemo imeti lepe krofe, jih ne smemo cvreti na tesnem. Sprva jih cvremo pokrite, ko so pa na spodnji strani rumeni, jih obrnemo in ocvremo še na drugi strani nepokrite. Paziti moramo, da so prepečeni. Ocvrte krofe polagamo v posodo,

pregrnjeno s papirjem. Najboljši je bel pivnik, da se mast dobro odcedi. Serviramo jih še tople in potresene z vaniljnim sladkorjem.

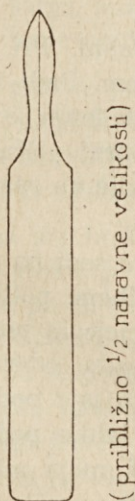
Opomba: Preden denemo krofe na mast, denemo noter samo enega, in če ta utone, je znamenje, da so krofi še premalo shajali. Čim hitreje pa splava poskusni krof na vrh, tem lepši bodo krofi, vendar preveč shajani pa ne smejo biti, ker se sicer preobračajo v masti. Tudi med cvrenjem morajo še nekoliko shajati, in sicer zato, da imajo potem lep bel pas.

Množine: $\frac{1}{2}$ kg moke, 3 rumenjaki, 3 jajca, osminka litra mleka, 8 dkg sladkorja, vanilija, pomarančna lupinica in sok, limonova lupinica, 10 dkg masla, 4 dkg kvasa, 20 dkg marmelade, $\frac{3}{4}$ kg masti za cvrenje, sladkor za potresanje.

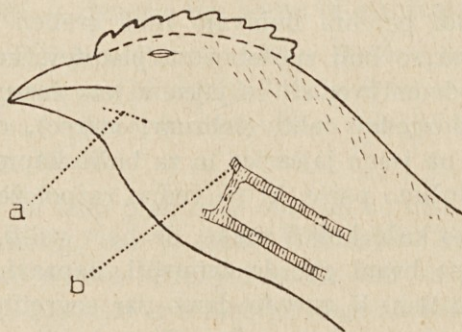

I. Seher:

K članku o modernem klanju perutnine, ki je izšel v zadnji številki »Zadrugarja«, prinašamo še 2 slike.

(približno $\frac{1}{2}$ naravne velikosti)

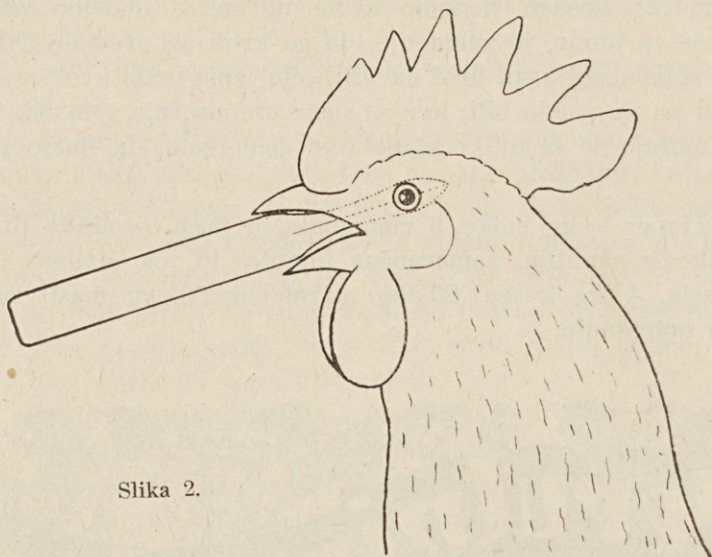
Slika 1.

a - vbodljaj v možgane

b = prerez žile

Slika 1 kaže prerez glave in vrata ter žili, ki se pri klanju pre-režeta. Z udarcem na glavo omamimo žival, predno jo zakoljemo. Nato

potaknemo v kljun oster dvorezen nož v odgovarjajočo globino in pre-režemo žili.

Slika 2.

Slika 2 pa kaže, kako se da vbodljaj v možgane.

Delo perutninarja v mesecu januarju.

V mesecu januarju skoraj vse kokice nesejo. Na intenzivno rdečem grebenu in iz živahnega obnašanja opazimo, da bodo kokice v najkrajšem času nosile, ako niso že začele nositi. Tudi pomnožitev bele tvarine v ekskrementih oznanja skorajšnjo nesnost.

Tudi petelini dobivajo rdeč greben in so bolj živahni. Pri suhem vremenu so bolj sposobni za ploditev, kakor pri mokrem. Radi tega je vedno dvomljivo, ali so jajca v tem času oplojena. Kljub temu je priporočljivo zgodaj valiti (februar, marec), da dobimo čimprej piščance za zakolj, na jesen jajčarice in za božič kapune. Ako ni koklje na razpolago, se poslužimo puric, ki so vedno razpoložene za valjenje.

Ako kaže kokoš znake, da hoče valiti, to je: da dolgo sedi na gnezdu in da se brani gnezdo zapustiti, napravimo gnezdo v tihem, poltemnem kotu na tleh. V gnezdo damo par segrelih porcelanastih jajc in posadimo kokljo na gnezdo. — Če ostane koklja en dan na gnezdu, odvezamemo porcelanasta jajca in jih nadomestimo s pravimi. Koliko jajc podložimo koklji je odvisno od velikosti pasme. Težkim pasmam lahko podložimo 15—17, lahkim po 11—13 komadov. Ako hočemo valiti račja ali gosja jajca, podložimo kuri 5 ali 6 gosjih ali 8—10 račjih jajc.

Liho število se gnezdu bolje prilagodi, kakor sodo. Pri mrzlem vremenu je bolje podložiti manj jajc kakor pri toplem. Oplojena jajca znese

kokoš 2. ali 3. dan po oploditvi. Ako petelina odstranimo, lahko dobimo še 18—20 dni oplojena jajca.

Za valenje uporabimo le čista, sveža jajca. 14 dni stara jajca so pokazala še dober valilni uspeh, od tega časa naprej se pa življenjska moč zmanjšuje.

Valilna jajca shranjujemo v poltemnem prostoru pri srednji temperaturi ca. 10° C. Temperatura pod 5 stopinj in čez 18 stopinj ni priporočljiva. Prostor ne sme biti preveč suh, ker vodna vsebina izhlapeva.

*

V zadnjem članku o perutninarstvu, ki obravnava moderno klanje in ki je priobčen v 12. številki »Zadrugarja« z dne 16. decembra m. l., se nam je pripetila neljuba pomota. Na strani 314 v 3. vrsti od spodaj se mora glasiti ... v platno, ki je namočeno z m l e k o m.

Fr. Milčinski.

Grofica z mrtvaško glavo

Vsakihi štirideset ali petdeset let se dogaja, da se na lepem raznese glas o grofici z mrtvaško glavo: neusmiljeno je bogata in kdor bi bil tako pogumen in bi jo poročil, ta bi do vratu sedel v samih cekinih — mislim, da večje sreče ni na svetu, nego do vratu biti zakopan v cekinih! Vsega bi imel dovolj in preveč in če bi mu bil en stol premalo, bi lahko sedel hkratu na dveh, ves dan bi se lahko vozil v kočiji, pa bi se lahko hkratu vozil tudi v dveh kočijah, jesti in piti bi imel toliko, da z enimi samimi usti ne bi opravil vsega, ampak bi bil potreben še drugih ust, pa bi si jih dal napraviti, za denar se dandanes vse dobi — denarja mu pa ne bi manjkalo.

Ta grofica potuje po svetu, zdaj je v Parizu, zdaj v Berlinu, zdaj na Dunaju; da je bila v Ljubljani, tega utegne biti kakih štirideset let, morebiti eno več, morebiti eno manj. Sam na svoje oči je sicer nisem videl, videl sem pa njenega ženina, Tideldajčevega Naceta.

Štiri ure hoda od Ljubljane na tisto plat, kjer one dni še niso slišali žvižgati vlaka, je prelepa vas Trnovče, tam je služil Tideldajčev Nace, za kravarja je bil pri Tonejcu. Rekli so mu »Kravjedušnik«, ker se je pridušal: »kravji duš«. Pa se ni tako pridušal iz hudobije, nego zaradi možnost in da se postavi. Kajti je bil fant, star ne dosti čez štiriindvajset let, in kar se tiče ukanja, od vseh tovarišev čislan. In kadar so šli fantje v vas, so ga radi jemali s seboj, da jim je pri vasovanju lojtro držal pod oknom, pri tepežu pa klobuke pobiral s tal. Le v gostilni so ga fantje gledali bolj postrani pri vkupni pijači; sicer je prav možato pomagal zvrčati kozarce, toda za plačevanje je bil bolj okoren in počasen — zakaj? Zato, ker ni imel. Pa so mu včasih dali za ta del tudi kako nevšečno besedo, pa je ni zameril.

Ni je zameril, ker je ni razumel — ni je razumel, ker je bil pičle pameti. Seveda, bogve koliko že od doma ni imel te robe, doma so bili takisto bolj revni, kar se tiče pameti. Krave pa koncem koncev tudi niso, da bi se ob njih in v vsakdanji njih družini dalo z uspehom napredovati v razumu in preudarku — konji so zastran razuma in napredka čisto drugačna žival!

Nak, preveč bistre glave ni bil Tideldajčev Nace. Pa se je včasih zavedal te hibe in mu je bilo žal in je poizkušal, da prepičlo pamet nadomesti vsaj z drugimi spretnostmi. Dobro mu je delo, če so se mu čudili in smejali: »Tideldajčev Nace, ta pa ta!« Na primer je znal in je jajec snedel z lupinami vred nič koliko. In na eni nogi je stal četrto ure. In za stavo je celo polža zgrizel in s hišo vred požrl, fej te bodi! Nihče drugi ni tega znal. Branju je bil tudi kos, pa se je skrivaj in s silno vnemo učil, da bi se naučil narobe moliti očenaš — to bodo zijali! Po glavi mu je brodira ta misel: očenaš nazaj moljen ima skrivnostne moči, z njim dosežeš nasprotno od tega, kar dosežeš s pravim očenašom! In je Naceta kar stresala groza ob misli, da bo v njegovi volji, ali in kadar in kjer bo hotel zatreti naš vsakdanji kruh s točo ali sušo, in ali in kadar in kjer bo hotel, pa bo k njim prišlo peklensko kraljestvo namesto nebeškega. Saj hudobnega srca ni bil Nace, ali imeniten bi bil rad, pa se mu je zdelo imenitno, če bi imel moč za take reči in bi ljudje to vedeli in ga gledali s spoštovanjem in svetim strahom.

Pa je bil glas o bogati grofici z mrtvaško glavo prispel tudi v Trnovče. Iz Ljubljane so ga prinesli vozniki, ki so s svojimi tovari privozili skozi Trnovče in so pod trnovskim klancem konjem privoščili malo duška in seveda tudi sebi.

Tonejčeva družina, kar je bilo poslov, je sedela pri večerji. Sredi mize je iz košate sklede prijazno dehtel ješprenj, poznalo se mu je, da je naklonjeno bila vanj stopila svinja in kože je bila pustila tudi notri, kolikor se spodobi krščanskemu ješprenju. Zadovoljno in lagodno so zajemale žlice, vmes se je pletel razgovor tudi o nezaslišani novici iz Ljubljane.

Največjo veljavo med posli okoli sklede je imel konjski hlapec Ciril. Kajti ga je njegov poklic dan na dan spravljal v stik s širokim zunanjim svetom, posredovali so mu ta stik konji in vozniki. Baš on je bil prvi na svoja ušesa pobral od ljubljanskih voznikov razburljivo novico o grofici z mrtvaško glavo.

Pa je razodel svoje mnenje o stvari: »Take z mrtvaško glavo že ne bi maral! Oseba z mrtvaško glavo ni dosti drugačna, kakor da je cel mrlič. Mrliča se boji še konj. Konj je pametna žival — pa če mu mrliča naložiš na voz, ne bo potegnil. Pa tudi ne vem in mi ne gre v glavo, kako mrtvaška glava grize in požira. Mislim, da ji vsa košta sproti uhaja skozi špranje v čeljustih, ko nima nič kože. Tako reč je nagnusno gledati. Nak, take ne maram, pa če jo v zlati skledi postavijo predme!«

Oglasila se je Polona, tista, ki je stregla svinjam in so ji zato rekli »svinjska«. Bila je krepostna devica, stara petdeset let, in glas je imela kakor dedec: »Da pusti gosposka, da kaj takega straši po svetu! Takšno

bi morali živo zazidati v kakem kloštru! Bog že ve, zakaj jo je kaznoval z mrtvaško glavo. Ni njegova volja, da bi se takšne možile — kakšni pa naj bodo iz takšnega zakona otroci!«

Je dejal dninar Matevž, ki je bil prišel pomagat v košnjo in je imel poleg kose nabrušen tudi jezik: »Ja ja, saj morajo še druge potrpeti brez dedca, ki imajo kaj mesa v licih in drugod. Kaj ne, Polona! Pa ne bi potrpela mrtvaška kost?«

»Šema«, ga je zavrnila Polona.

Pa je dodal konjar še to: »Pravijo, da pri ‚Mokarju‘ stanuje, to je najbolj gosposka gostilna v Ljubljani, hotél se pravi takim gostilnam. Pravijo, da jo skrivajo tujim očem; samo njene mojškre, ko jih je tri pripeljala seboj, ji smejo v sobo; ampak iz njih ne spraviš žive besede — kaj veš, morda ne razumejo naše govorice.«

Preudarjala je Polona: »Čemu se skriva baba, če se ponuja naprodaj! To so same intrige. Ali pa je satan vmes. Če bi duhovnega gospoda postavili pred njo, s štolo, križem in sveto knjigo, hitro bi pokazala roge.«

»Nemara bi jo še ti ugnala,« je menil Matevž, »če bi nadnjo šla s svojim debelim paternoštrom.«

»Bi jo, pa bi jo,« se je razburila Polona. »Dedci tako niste za nič, vse vkupe vas je strah. Mene pa ni strah ne britofa o polnoči, pa te grofovske mrtvaške kosti tudi ne. To ni od Boga! In ne more biti greh, če ji eno priložiš za uho, da ji bodo čeljusti zarožljale po tleh. Pa kaj, ko mene ne bodo pustili pred njo, ker sem baba in nisem ženin!«

»Hlače obleci!« jo je dražil dninar Matevž. »Par strganih imam, tiste ti posodim.«

»Šema!« mu je odgovorila Polona.

Mimo mize je prišel gospodar, oče Tonejec. Ujel je konec razgovora, tudi on je bil že čul ono ljubljansko novico. Pa se je ustavil, s peto je prijazno zabobnal po podu in se namuznil: »Ti, kravjedušnik, ti si korajžen fant, zate bi bila ta nevesta! Pa tisti denar tudi! Kozletova kajža je na prodaj, lahko bi jo kupil, da boš imel svoj kot, kadar se bosta drug drugega naveličala, ti in mrtvaška buča. Ho ho ho!«

Spodobno se je še družina zasmejala za gospodarjem: »Ho ho ho!«

Kravar Nace pa se je popraskal za ušesom in ni vedel koj odgovora. Ni se mu zdelo napak, da ga je gospodar imenoval korajžnega, pa so se še njemu nategnila usta na smeh in je široko pokazal zobe.

No, drugo jutro so bile krave za prvi obrok pošteno in v redu opravljene, še preden se je zdanilo. Potem pa je kravar Nace izginil brez slovesa. Še o mraku jo je bil vsekal proti Ljubljani, da poišče grofico z mrtvaško glavo in poizkusi svojo srečo. Zastran krav ga ni dosti skrbelo; vedel je: njegove krave so pametne — če bodo lačne ali žejne, bodo mukale, da prikličejo hišo.

*

Bistro je korakal proti Ljubljani. V žepu je imel debeli paternošter, iz svinjske kuhinje si ga je bil izposodil skrivaj in brez vprašanja njegove lastnice, po glavi pa so mu blodili težki preudarki.

Ali bi jo poročil grofico z mrtvaško glavo, ali je ne bi? — Če jo bo, denarja bo brez števila in brez kraja, lahko ga bo jemal in se ne bo kaj poznalo — klobuk si bo kupil s peresom in fantom bo dajal za pijačo, da bodo vsi bruhali. In ne bo več lojtre držal drugim, ampak jo bodo drugi njemu. In Kozletovo kajžo si bo tudi kupil, seveda. In orehove štruklje si bo lahko privoščil vsak petek, vsako nedeljo pa ocvrtega piščanca, kakor ga imajo gospodarjevi.

Ampak, je vzdihnil, ali bo šlo vkupe to oboje: ocvrti piščanec in zraven mrtvaška glava? In orehovi štruklji in zraven zopet mrtvaška glava? In Kozletova bajta, notri pa mrtvaška glava — vsak dan mrtvaška glava in povsod, pri mizi in v postelji in vse žive dni!

Bal se je Tideldajčev Nace, da ne bo šlo. Drugače se ni bal izlepa, nak, ni bilo reči, da bi se je ustrašil, kravji duš!

Pa bi poročil tudi mrtvaško glavo, če bi šlo samo za en dan! Ali samo za en teden! Ali recimo za eno leto! — Premagal bi se in potrpel kakor s polžem, ko je živega zgrizel in požrl — fej te bodi! Saj dobiš zato svoj lon! Stvar pa je drugačna, ako naj traja vse žive dni! In bi kost nagnusna nemara še zahtevala, da jo seboj jemlješ na cesto in v cerkev! In v gostilno med fante — nak, ne boš!

Pa je preudaril Tideldajčev Nace v previdni svoji modrosti, da mu ne bo kazalo stopiti z mrtvaško glavo pred oltar kar tako in na prazno besedo. Ampak mora biti preje napravljeno pismo pred notarjem na koleke in s tabulacijonom in bo v pismu notarsko izgovorjeno in zapisano, kake pravice da ima ona do njega — recimo, samo en dan na teden in le skozi leto dni. Potem bi šla spet narazen. Denar pa bi ostal Nacetu — ne bo prislužen izlahka, fej te bodi! Ali pa, če bi se dala kost nagnusna zviti na kakšen način, da bi od možitve odnehala, denar pa pustila, če ne vsega pa vsaj dober del. Pravijo, če koga žgečkaš po golih podplatih, ne prenese od smehu, rajši vse ti obljubi, vse ti da, da le nehaš. Pa so Tideldajčevemu Nacetu zaplesale temeljite misli še na to plat, kako bi se neki smejala mrtvaška glava, kadar bi jo žgečkal po podplatih, ko nima jezika ne ustnic ne kože na licih, ampak jo je sama suha kost?

Z velikimi koraki je stopal sredi ceste in na glas poskušal, kakšen bi bil nemara smeh mrtvaške glave: »Va-va-va-va-va-va!« kakor biagal v vodi. Srečevali so ga ljudje in so majali z glavami in dejali: »Od kod je ta norec in kje so ga izpustili?«

Nace pa jih niti ni videl. Po možganih so se mu vrstile misli kar v procesijah. Kaj, če bi bila grofica, ta z mrtvaško glavo, res le peklenska podoba? In bi z njo ne kazalo iti v caker, vrag je vrag in vragov denar sploh ne zaleže? Pravijo, včasih ti dlan prežge, včasih se izpremeni v oglje. Zraven pa zapraviš še dušo! Duše pa Tideldajčev Nace ne bi napravil za

nič na svetu! Pa so mu krenile misli zopet na drugo plat: Če je mrtvaška grofica res taka, da je zvezana s peklom, bo prav vseč Bogu, če jo razkriješ in zatreš. Ni vrag, da je ne bi, če imaš paternošter v roki! Tudi mestu ni v čast, če v njem biva hudoba in lovi duše. Pa bodo veseli še gospod škof, da se je našel krščanski človek in je pregnal hudobo. Nemara mu bodo še zvonili v počaščenje in streljali z možnarji: »Bumf — bumf — bumf — bumf!«

Nasproti sta prihajala dva žandarja, iz Trnovč sta bila. Eden se je ustavil, za njim še drugi: »Kaj pa streljaš po cesti, ali imaš orožni list?«

Se je prestrašil Nace in zazijal, iz žepa je potegnil paternošter: »Tole imam!«

Žandarja sta se namuzala: »Le pojdi, pa glej, da ti nos ne pride pod konje ali pod kolesa! V oblake streljaš in ti usta služijo za kanon! Pa ne vidiš nič, ne slišiš nič, kar se godi na cesti.«

Nace se je zdramil iz živo pisanih svojih misli. Videl je, že ga pozdravlja ljubljanski grad, že je blizu Ljubljane.

Ljubljana mu ni bila več tuja. Dvakrat je bil že tukaj z gospodarjem, govejo žival mu je gonil na ljubljanski sejem. Pa je poznal tudi gostilno, kjer sta se bila ustavljala. Tjakaj jo je mahnil tudi to pot. Snedel je vogal kruha, popil maselec vina in vprašal, kje je tista gostilna, ki se ji pravi pri »Mokarju«.

Pokazali so mu, na katero stran se mora obrniti. Rekli so, da ni daleč in da se hiša hitro spozna. Kakšno opravilo ima pri Mokarju pa ga niso vprašali; in če bi ga vprašali, ne bi povedal — vedel je, da so tukaj ljudje silno zavistni.

(Se nadaljuje.)

Emile Zola:

Naskok na mlin

(Prevedel Mirko Kragelj.)

Prvo poglavje.

Tistega lepega poletnega večera je vladalo v mlinu očeta Merliera praznično razpoloženje. Na dvorišču je stalo v dolgi vrsti pripravljenih troje miz, ki so pričakovale gostov. Po vsej pokrajini je bilo znano, da se danes sklepa zaroka Frančiške, hčerke Merliera, z Dominikom. Fant je bil sicer razvpit radi svojega postopanja, toda vse ženske tri milje naokoli so gledale za njim žarečih oči, tako lep je bil mladenič.

Pravo veselje je bilo opazovati mlin očeta Merliera. Stal je sredi Rocreusa, tam, kjer zavija glavna cesta. V vasi je to edina cesta, posejana ob vsaki strani le z eno vrsto hiš; tam pa, kraj ovinka, kjer je stal mlin, so se širila polja, a dno doline je bilo košato zasenčeno od velikega drevja, spremljajočega tok Morelle.

V vsej Lotrinški ne najdeš divnejšega kotička zemlje. V desno in levo se položno vzpenjajo po pobočjih gosto posejani gozdovi, staro, stoletno drevje, in zastirajo obzorje z zelenjem, podobnim morju. Na južno stran se širi ravnina v čudoviti svoji plodnosti; v nedogled se razprostirajo njive, pregrajene med seboj z živo mejo. Največji čar Rocreusa pa je hlad, ki ga ta zeleni kotiček vdihava v vročih dneh julija ali avgusta. Morella izvira v gozdovih pri Gagny-ju, in zdi se ti, kakor da je vsrkala vase hladeči dih listnatih streh, pod katerimi se pretaka milje daleč, kakor da šumeč prinaša po gozdovju nabrano ledenomrzlo senco s sabo v dolino. A to ni edina hladna rosilka: po gozdovih prepeva brez števila potočkov in rečice; korak za korakom izvirajo studenci; ako korakaš po ozkih stezah, slutiš povsod podzemsko jezera, ki silijo skozi mahovje in se poslužujejo najmanjše razpoke, ob vznožju drevesa, med skalovjem, da privro kot kristalnočisti izvirki na plan. Žuborenje teh potočkov je tolikšno in tako glasno, da preglaša petje ščinkavcev. Zdi se ti, da se nahajaš v čarobnem vrtu, kjer vsenaokrog pljuskajo vodopadi.

Travniki so v nižjih plasteh prepojeni od vode. Orjaški kostanji razprostirajo črne sence naokoli. Ob robu njiv stoje v dolgih vrstah topoli s šumečim listjem. Dvoje drevoredov mogočnih platan se dviga preko polja navzgor, tja k nekdanjemu gagnyjskemu gradu, ki leži zdaj v razvalinah. Iz teh tal, ki so stalno prepojena z vodo, poganja trava izredno visoko. Celota je podobna s preprogo ogrnjeni lehi, prostrti med dvema, z gozdovi preraslima gričema; toda naravni lehi: podlago ji tvorijo travniki, a drevesni orjaki mogočen okvir. Kadar sije opoldne solnce navpično, pomodrijo sence, travniki zaspe, utrujeni od soparice, a pod listjem zatrepeče ledenohladni dih.

Na tem mestu se je veselo razlegalo klopotanje mlina Merlierovega očeta, baš v kotičku, razbohotenim sredi košatega zelenja. Poslopje, zgrajeno iz gline in vejnatga pletiva, je bilo videti starodavno. Pol ga je stalo ob Morelli, ki je tu tvorila bistro krnico. Jez ni bil potreben, kajti voda je padala z nekaj metrov višine na mlinsko kolo, ki je škripalo pri vrtenju, kot da ga muči nadušljivi kašelj, nalik zvesti, pri hišnem poslu postarani dekli. Ako si očetu Merlieru svetoval, da ga izmenja, je odkimal z glavo, češ, da bi bilo novo kolo bolj leno in ne bi tako dobro opravljalo dela. Popravljaj je staro kolo z vsem, kar mu je prišlo pod roko: z dogami, z zarjavelim železjem, s cinkom in svincem. V travo in mah ovito kolo je bilo tako videti le še bolj razposajeno, s svoje zunanje strani le še bolj čudno. Kadar ga je gnal srebrni vodni curek, je bilo celo kolo posejano z biseri; tedaj se je prečudno ogrodje vrtelo kakor okinčano z blestečim bisernim nakitom.

Del mlina, ki je stal neposredno ob Morelli, je bil podoben barbarski ladji, ki je bila tu pristala. Največji del hiše je bil grajen na skalnatem temelju. Voda ni dosegala talne ploskve, a podvodne votline so bile znane daleč naokrog po orjaških jeguljah in raki, ki si jih tu mogel ujeti. Pod

vodopadom je bila krnica zrealnočista in ako je ni baš kalilo s svojo peno kolo, si v njej lahko opazil velike ribe, plavajoče v okornih skupinah. Razpadlo stopnišče je vodilo k rečici, blizu kamna, na katerem je bil privezan čoln. Vzdolž nad kolesom pa se je tiščal hiše lesen mostovž. Okna so bila neenakomerno razdeljena. Celoto so tvorili križem kražem razmetani vogeljci, prizidki, nastali s pomočjo naknadno doloženega vejastega pletiva, hlodov in strešne škodle, da je bil mlin podoben bivši, zdaj podrti trdnjavi. Ob zidovju se je vzpenjal bršljan, nebroj rastlin plazilk je zamašilo preširoko zevajoče razpokline ter zagrinjalo hišo z zelenim plaščem. Mlade dame, ki so hodile tod mimo, so često povzemale idilični mlin očeta Merliera v svoje skicirke.

S cestne strani je bila hiša boljše ohranjena. Kamenita vrata so se odpirala na veliko dvorišče, ki so ga z leve in z desne obdajali skednji in konjski hlevi. Pri vodnjaku je stal orjaški brest, ki je razprostiral senco čez pol dvorišča. V ozadju so se v premi črti vrstila štiri okna prvega hišnega nadstropja, z golobnjakom nad njimi. Edina prevzetnost očeta Merliera je bila, da je vsakih deset let dal prepleskati to čelno stran hiše. Tudi zdaj je bila pravkar pobeljena in se je svetila v poldanski čas, ako je nanjo posijalo solnce, skozi celo vas.

Dvajset let sem je bil že oče Merlier župan v Rocreusu. Deležen je bil splošnega spoštovanja, kajti bil si je pridobil lepo premoženje. Cenili so ga na kakih osemdesettisoč frankov, ki jih je bil prištedil groš za grošem. Ko se je oženil z Madeleino Guillardovo, ki mu je prinesla mlin za doto, ni imel ničesar kot dvoje lastnih rok. Toda Madeleina se ni nikoli kesala radi svoje izbire, tako večje je upravljal gospodarstvo. Zdaj, po ženini smrti, mu je vdovcu ostala hčerka Frančiška. Seveda, lahko bi si bil odpočil in pustil, da spava v mahu mlinsko kolo; toda preveč bi se potem dolgočasil in hiša bi se mu zdela prepusta. Tako je delal v lastno veselje dalje. Oče Merlier je bil takrat postaven starec, s podolgovatim, mirnim obrazom; nikoli se ni smejal, a v svoji notranjosti je bil vendarle veselo razpoložen. Izvolili so ga za župana, prvič radi njegovega denarja, potem pa tudi zato, ker je znal napraviti tako zelo svečano lice, kadarkoli je sklepal kako poroko.

Frančiška je pravkar dopolnila osemnajsto leto. Nikdar ni veljala za lepotico v deželi, preslabotna je bila za to. Do petnajstega leta je bila celo grda. Nihče ni sploh razumel, zakaj hči očeta in matere Merlier, ki sta bila oba tako postavna, nič kaj prav ne uspeva in tako klaverno izgleda.

Toda s petnajstim letom se je nenadoma razvila, dasi je ostala nežna, in postala najbrhkejša devojka sveta. Imela je črne lase in črne oči, a kljub temu je izgledala rožnato; usta so se ji venomer smejala, v licih sta se ji prikazali jamici in preko čela ji je bilo razlito nekaj, kakor solnčni sijaj. Na deželi je seveda veljala za slabotno, toda prav nič ni bila suha; s to slabostjo so hoteli le označiti, da ni zamogla dvigniti vreče žita; toda

s prihajajočimi leti je postajala vsa obilnejša in gotovo postane nekoč še tako polna in trdna kot prepelica. Vsled molčeče narave očetove je že v rani mladosti postala umerjena. Smejala se je venomer le zato, da s tem razveseli ljudi. V bistvu je bila resna.

Naravno ji je dvoril celi svet; bolj še radi njenih tolarjev, nego radi njene ljubkosti. In zdaj se je končno odločila, radi česar se je zgražala vsa okolica. Onstran Morelle je bival fant, z imenom Dominik Penquer. Ni bil rojen v Rocreusu. Pred desetimi leti se je bil priselil iz Belgije, da prevzame dediščino po stricu, ki je bil lastnik malega posestva, tam ob robu gagnyskega gozda, ravno nasproti mlina, komaj par streljajev daleč. Tedaj je pravil, da prihaja z namenom, prodati posestvo, nakar se spet vrne v domovino. A pokrajina mu je očitno ugajala, kajti ostal je. Obdelaval je majhno njivo in pridelal nekaj sočivja, s katerim se je preživljal. Mimo tega je ribaril in hodil na lov. Večkrat so ga bili zalotili gozdarji in ga skoro prijeli. To svobodno življenje ga je bilo v zadnjem času razvpilo; kajti kmetje niso mogli razumeti, od česa se preživlja. Polagoma se je celo pojavljal sum, da se peča z lovsko tatvino. Vsekakor pa je bil lenuh, kajti pogostoma so ga našli v času, ko bi bil moral delati, spečega v travi. Zidovje tam pod poslednjim gozdnim drevjem, kjer je prebival, se tudi ni zdelo baš kot najprimernejše bivališče za poštenega fanta. Ako bi bil sklenil z volkovi v gagnyskem gozdu kupčijo, ne bi bilo to posebno iznenadilo starih žensk. Kljub temu so se mlada dekleta potegovala zanj, kajti bil je lep za oko, ta gibki, sloki, kakor brest visoki mož, čigar koža je bila bela in čigar brada in plavi lasje so žareli v solncu. Nekega jutra torej je izjavila Frančiška očetu Merlieru, da ljubi Dominika in da ne bi nikdar pristala v možitev s katerimkoli drugim.

Pomislite samo, kako je ta izjava vplivala tistega dne na očeta Merliera! Kot da ga je kdo udaril s kolom po glavi. Po stari navadi ni zinil besedice. Lice mu je prešinil običajni zamišljeni izraz; le njegove oči niso izžarevale notranjega zadovoljstva. Dva tedna sta kuhala jezo. Tudi Frančiška je bila resna. Očeta Merliera je najbolj grizlo, da ni vedel, kako je ta prevejani divji lovec mogel začarati njegovo hčerko. Dominik ni bil še nikoli v mlinu. Mlinar se je podal na prežo, pa je zapazil ljubimca na drugem bregu Morelle, ležečega v travi, kot da spi. Frančiška ga je mogla videti iz svoje sobe. Zadeva je bila čisto jasna, vzljubila sta se, ko sta si bila tja preko kolesa izmenjala nežne poglede.

Tako je minilo osem dni. Frančiška je postajala vse bolj zamišljena, oče Merlier še vedno ni izpregovoril. Potem pa ji je nekega večera brez vsakih besed sam privedel Dominika. Frančiška je baš pogrinjala mizo. Prav nič se ni začudila, temveč molče je postavila na mizo še eno jedilno orodje. Le mali jamici sredi lic sta se vnovič prikazali in zasmejala se je spet. Zjutraj je bil poiskal oče Merlier Dominika v negovem bivališču ob robu gozda. Tam sta se možaka tri ure zabavala pri zatvorjenih oknih in vratih. Nihče ni nikoli izvedel, o čem sta se takrat pomenkovala. Gotovo

je bilo le toliko, da je oče Merlier pri odhodu ravnal z Dominikom kot s svojim sinom. Brez dvoma je stari našel na fantu ono, kar je iskal: pravega moža; bilo je vendarle nekaj dobrega na tem lenuhu, ki je ležal v travi in umel razvnemati dekliška srca.

Vse v Rocreusu se je razburilo. Klepetave žene na vratih se kar niso mogle pomiriti, da uganja oče Merlier tolikšno neumnost in sprejema v svojo hišo takega ničvredneža. Pustil je, da govoričijo. Morda je mislil na lastno poroko. Tudi sam ni imel beliča, ko je vzel Magdaleno in priženil mlin. In je vendar postal dober zakonski mož. Vrhutega je Dominik postavil vse opravljanje na laž s tem, da se je tako pridno oprijel dela, da se mu je čudil svet. Ravno sedaj je napočila za mlinarskega hlapca doba, ko bi moral odslužiti vojaški rok; toda ni se mogel sprijazniti z mislijo, da bi njegovo mesto zavzel drug pomočnik. Vlačil je žaklje, prevažal, se trudil pri starem kolesu, ako ga je bilo šele treba pognati; vse pa je delal s takim zadovoljstvom, da ga je bilo veselje gledati. Oče Merlier se je sam pri sebi tiho smehljal. Bil je zelo ponosen, da je bil odkril fanta. A mladih ljudi ne razvneva nobena stvar s tolikim pogumom kot ljubezen.

Kljub trpkemu delu sta se Frančiška in Dominik iskreno ljubila. Malokdaj sta se razgovarjala, a spogledavala sta se s prisrčnim smehljanjem. Dotlej ni oče Merlier o poroki črnil besedice; oba sta spoštovala njegov molk ter čakala na starčevo dobro voljo. Nekega dne, sredi julija, je končno dal postaviti na dvorišču pod visokim brestom troje miz in je na večer povabil svoje prijatelje iz Rocreusa na čašo piva. Ko je bila družba na dvorišču polnoštevilno zbrana in je vsak držal svojo čašo, je tudi oče Merlier svojo visoko dvignil, rekoč:

»Povabil sem vas, da vam povem, da vzame Frančiška čez mesec dni tegale fanta, na dan svetega Ludvika.«

Nato so hrupno trčili čaše. Vsi so se smejali. Toda oče Merlier je glasno še pristavil:

»Dominik, poljubi nevesto, tako se spodobi!«

Mlada dva sta se poljubila in pri tem zardela, ostali pa so se le še bolj smejali. Pravcato slavlje je bilo. Izpraznili so cel sodček. Ko so potem ostali le ožji prijatelji, so mirno kramljali dalje. Napočila je jasna, zvezdnata noč. Dominik in Frančiška sta sedela skupaj na klopi in nista izpregovorila. Star kmet je jel pripovedovati o vojni, ki jo je bil napovedal pruski cesar. Vsi vaški fantje so že bili odšli. Še večer poprej so korakali v skupinah skozi vas. Gotovo pojde zob za zob. »E kaj,« je menil oče Merlier, sebičen kot najsrečnejši mož, »Dominik je inozemec, njemu ni treba hoditi odtod... In če Prusi pridejo, je tu, da brani svojo ženo.«

Misel, da bi lahko prišli Prusi, se je zdela vsem smešna. Pošteno bi bili tepeni in s tem je bila stvar končana.

»Videl sem jih, da, videl sem jih že nekoč,« je ponavljal stari kmet z zamolklim glasom.

Zavladala je globoka tišina. Nato so zadnjič trčili s čašami. Frančiška in Dominik nista čula ničesar. Ne da bi ju videli ostali, sta se za njihovim hrbtom prišla za roke; to se jima je zdelo tako lepo, da se nista ganila in strmela zamaknjeno v temino.

Kako divna in topla je bila noč! Vas je na obeh straneh ceste zasnula, pokojno kot otrok. Le od časa do časa je prekinilo tišino petje petelina, ki se je vzdramil prerano iz spanja. Iz bližnjih, velikih gozdov so zapihale nežne sapice, kot da hočejo pobožati strehe. Travniki so se razprostirali v veličastnem miru, kakor pogreznjeni v mračne sence; studenci, vse v mraku pljuskajoče vodice, so nalikovali svežemu, enakomernemu dihanju snivajoče pokrajine. Včasih se je zazdelo, kot da staro pokojno kolo sanja, nalik postaranemu psu čuvaju, ki laja še med smrčanjem; škripalo je, kakor da šepetajo samo s seboj, zazibano v sanje od šumenja Morelle, zvenečega kakor godba orgelj. Še nikoli ni zajela globlja tišina srečnejšega kotička zemlje.

(Se nadaljuje.)

Razglasi in obvestila

Gospodinjski in kuharski tečaj NZUDŽ v Ljubljani.

Koncem meseca januarja 1932. se svečano zaključi prvi gospodinjski in kuharski tečaj naše zadruge, katerega je obiskovalo 18 deklet in gospodinj naših železničarjev. Z mesecem februarjem t. l. se otvori drugi gospodinjski in kuharski tečaj, ki bo trajal do maja meseca t. l. Pouk se bo vršil kakor doslej trikrat tedensko v večernih urah od 18. do 22., in sicer dvakrat praktično in enkrat teoretično. Poučevali se bodo kakor doslej najvažnejši predmeti, t. j. živiloznanstvo, nauk iz gospodinjstva, zdravstvo, serviranje, kuhanje in perutninarstvo.

Ukovina za obisk gospodinjskega in kuharskega tečaja je za polovico nižja kot drugod ter znaša 150 Din mesečno. Ukovino je vplačati pri vpisovanju vnaprej. Vpisovanje za drugi gospodinjski in kuharski tečaj se vrši v pisarni železničarske menze dnevno v uradnih urah od 8. do 14. in od 18. do 20. ure. Natančnejša pojasnila se dobe v pisarni železničarske menze.

Pouk ruskega jezika pri našem kulturnem društvu »Sloga«.

Z mnogih strani prihajajo prošnje na Slogo, da bi se uvedel pri tem železničarskem kulturnem društvu pouk ruskega jezika. Te prošnje utemeljujejo naši tovariši s tem, da se pouk ruskega jezika že polagoma uvaja v višje razrede naših srednjih šol in mora ta pouk obiskovati znatno število dijakov in dijakinj, sinov in hčera naših tovarišev. Naše narodno žel. glasbeno društvo »Sloga«, ki jo moremo faktično smatrati kot edino želez-

ničarsko kulturno društvo, bi bilo z veseljem pripravljeno preskrbeti sposobnega učitelja ter olajšati študij naših sinov in hčera in jim s tem pripomoči do višje izobrazbe. Zanimanje za rusko kulturo, to moramo priznati, je splošno. Posebno se izraža to zanimanje v umetnosti in književnosti. Ruske pisatelje so že od nekdaj prevajali vsi kulturni narodi ter jih še vedno prevajajo v vse svetovne jezike. Ruskega jezika se ne uče samo ljubitelji ruskega naroda, marveč ga uvajajo že vse slovanske države kot obliigaten predmet v srednje šole. Druge, neslovanske države, kakor Francija, Anglija, Nemčija, so uvedle pouk ruskega jezika kot fakultativni predmet. To je umevno, saj mora biti jezik, katerega govori 180 milijonov ljudi, ki zavzemajo teritorialno $\frac{1}{6}$ vsega sveta, prav tako važen faktor v gospodarskem kakor tudi v kulturnem življenju narodov. Tudi naša država ne zaostaja za drugimi. Kakor smo že gori omenili, se uvaja pouk ruskega jezika za enkrat le kot neobligaten predmet v naše srednje šole. Prepričani pa smo, da postane v doglednem času pouk ruskega jezika tudi obligaten predmet v vseh naših šolah.

Da omogočimo našim dijakom in dijakinjam pouk ruščine na temeljit in obenem prav lahek način po Berlitzovi metodi ter da ugodimo s tem prošnjam naših tovarišev, bi bila »Sloga« pripravljena otvoriti ta tečaj, če se prijavi dovoljno število slušateljev in slušateljic. V tem primeru se otvori tečaj s 1. februarjem t. l. v prostorih »Sloge«; pouk bi se vršil dvakrat tedensko po eno uro, morda od 6. do 7. ure zvečer. Ukovina znaša 10 Din mesečno. Kdor ima veselje, naj se prijavi v pisarni železničarske menze v Ljubljanskem dvoru v uradnih urah od 8. do 14. in od 16. do 18. ure.

Koliko bo letos povračil?

Nekateri člani so v zmoti radi »vprašaja« v diagramih (priloga h koledarju) slika 21, kjer je v stolpcu čisti dobiček za leto 1931.? (vprašaj). To smatrajo kot znak, da ne bo letos nobenih povračil. Kdor je količkaj samostojen mislec, bo videl, da je stolpec, ki pomeni »povračilo« za leto 1931., večji kot za leto 1929., a manjši kot za leto 1930. Napisano je tudi spodaj 5.00 odstotek, pripravljen za povračilo, t. j. toliko najmanj se bo lahko tudi izplačalo.

O bilanci za leto 1931. nam pove tudi slika 9. Prvo polletje smo zaključili prav ugodno, v drugem polletju smo dobiček znižali, ker nismo več toliko pribijali k nabavnim cenam zlasti moke in smo upoštevali težak položaj članstva.

Radi nastale gospodarske krize pa bo šla malo trda za gotovino. Temu pa so v precejšnji meri krivi tudi naši člani, ki so se v zadnjih mesecih zadolžili prekomerno. Upravni odbor je podvzel mere, da bo to vprašanje v zadovoljstvo članstva rešil.

»Železniška družina, stavbena in kreditna zadruga železniških
uslužbencev in upokojencev v Ljubljani«,

ima v Spodnji Šiški še 23 lepih, velikih in nedragih stavbnih parcel (od 700 do 1000 m²) na razpolago. Vabijo se interese, da si ogledajo te parcele ali na licu mesta, ali pa po tozadevnih načrtih, kateri so jim vsak dan med 9. in 12., oz. 3. in 6. uro) razen nedelj in praznikov) v društveni pisarni, Miklošičeva ul. 22, I. nadstropje, na razpolago. Zadruga pripominja, da sprejema kot plačilo tudi hranilnične knjižice, glaseče se na kupno vsoto parcele. Pri pismenih vprašanjih priložite znamke za odgovor!

Društvena uprava.

Zadružne koledarje za l. 1932. smo razdeljevali tekom januarja v naših poslovalnicah. Kdor tega koledarja še ni prejel, ga dobi v poslovalnici in proti predložitvi nakupovalne knjižice.

Poziv! Članstvo ponovno pozivamo, da vsak primer neredne ali nepravilne postrežbe v naših poslovalnicah takoj prijavi upravnemu odboru, ker se le na ta način zamorejo odpraviti nedostatki. Upravičena pritožba ni le pravica, ampak dolžnost vsakega člana.

Razpis za volitev delegatov in njih namestnikov,

ki se bodo vršile v smislu čl. 33. Zakona o Nabavljajlnih zadrugah, oziroma čl. 39. pravil dne 21. febr. 1932 (glej prilogo!).

Spremembe cen

Cene stopijo v veljavo dne 22. januarja 1932

Otrobi, pšenični, kg . . .	Din 1·20	Slanina, papricirana, kg	Din 16·—
Otrobi, koruzni, kg . . .	» 1·20	Sir trapist, kg . . .	» 20·—
Rezanci, jajčni, E. B.,		Desert šnite, kom. . .	» 2·—
v kartonih, kg . . .	» 22·—	Orehi, celi, kg . . .	» 5·—
Fidelini, jajčni, E. B.,		Rožiči, celi, kg . . .	» 5·—
v kartonih, kg . . .	» 23·—	Čebula, kg	» 4·50
Krpice, jajčne, E. B.,		Fige, dalmatinske, kg .	» 5·—
v kartonih, kg . . .	» 24·—	Orehova jederca, kg .	» 16·—
Riž Carolina, non plus		Omela za parkete, kom.	» 27·—
ultra, kg	» 11·—	Krtače za parkete, kom.	» 27·—
Koruza, debela, kg . . .	» 1·30	Krtače za obleko, kom.	» 16·—
Fižol Cipro, kg	» 4·—	Jajca, kom.	» 1·—
Leča, Ia., kg	» 13·—	Kisla repa, kg	» 2·40
Kandis, kg	» 20·—	Krompir, kg	» 0·95
Mast, kg	» 14·—	Sir, IIIa, kg	» 8·—
Mast, doza po 5 kg, doza	» 80·—	Barva za piruhe, zavo,	» 0·60
Ceres, kg	» 23·—	Ostara papir, zavo . .	» 2·—
Slanina, soljena, kg . . .	» 15·—	Grafit, kom.	» 0·50
Slanina, krušna, kg . . .	» 15·—	Jabolka, kg	Din 2·— do 3·50

Posetnica

Peter Misel

Donji Klis

Kaj je ta gospod?

Vremenska za februar

S V T T L Z
E M I E B Č
A J D I E I
A R J G , N
A A A G A E
, N A R D I

Črkovnica

a	a	a	a	a	a	rabelj
a	a	a	a	b	b	slovenski pesnik
c	c	č	č	d	d	kmalu
e	e	e	e	e	e	nožek
e	e	e	g	g	g	nemir
h	h	i	i	i	i	moško ime
i	i	i	j	j	k	prejšnji dan
k	k	l	l	n	n	orodje
n	n	n	o	o	o	ujeda
o	o	o	p	p	p	nevaren
r	r	r	r	r	r	moško ime
r	r	r	r	r	r	davščina
s	s	s	s	s	t	bolezen
t	t	v	v	v	z	risarski pripomoček

Močnejše označeni kvadrati dajo pregovor.

Številnica

1, 8, 12—2, 6—11, 5—2, 6, 9, 12—12, 4, 13, 17, 15, 3, 1, 11, 7, 1—13, 12, 16, 5, 10—2, 6—19, 6, 18, 9, 7, 5, 11, 7, 5, —11, 5—2, 6, 9, 12—18, 14, 5, 4, 11, 12—19, 6, 18, 9, 7, 5, 11, 7, 1.

Ključ: NB, vrt, žid, kujem, plošča

Pravilna rešitev da sentenco iz R. Silvinovega »Romana nesrečne dijakinje«.

Rešitev ugank v šte. 11. „Zadrugarja“.

Križaljka. Besede pomenijo: V o d o r a v n o: 1. sova, 5. zvest, 10. poba, 14. opera, 16. lišaj, 17. roman, 18. maček, 19. ošara, 20. omaka, 21. tenor, 23. Ema, 24. opora, 26. Ra, 27. erg, 29. Jud, 31. la, 33. in, 36. iztek, 39. je, 40. denar, 41. barva, 43. rubež, 45. omelo, 46. idiot, 47. vraža, 48. kam, 49. AŠK, 50. hiša, 51. kruh.

Navpično: 1. som, 2. opat, 3. večer, 4. arena, 5. zlo, 6. Višegrad, 8. Sarajevo, 9. tja, 10. pomol, 11. omara, 12. baka, 13. Ana, 15. ako, 17. rop, 22. re, 24. od, 25. Lido, 28. ribi, 30. ukat, 32. ježa, 34. nem, 35. aroma, 37. tri, 38. prvak, 39. jež, 41. neki, 41.a alaš, 43. Urša, 44. Baku.

Magičen lik: 1. sobota, 2. obupan, 3. sopara, 4. starši.

Kriptogram: Vesel Božič, srečno Novo leto želi ugankarjem uredništvo.

Pri nastavi križaljke se je k štev. 34.a in 51. vrinila pomota, ki pa smo jo v ostalem pravilnim rešitvam izpregledali.

Žreb je določil nagrade sledečim ugankarjem: Donko Marjeta, Maribor; Globokar Vladimir, Grosuplje; Donko Marija, Maribor; Feldin Hermina, Jesenice; Veber Zora, Jesenice; Gulič Danica, Maribor; Gulič Vekoslav, Maribor; Zadnik Josip, Maribor; Gornik Dragica, Celje; Leskovšek Drago, Ljubljana.

Nagrade v obliki hranilnih vlog, vezanih na eno leto, se nakažejo potom naše kreditne zadruge Ljubljana ali Maribor.

Iz upravnega odbora

Izstopil je iz upravnega odbora tov. Ciril Ponikvar, kontrolor drž. železnic v Ljubljani. Na njegovo mesto je vstopil v upravni odbor tov. Ciril Zupan, administrativni uradnik računovodstva v Ljubljani.

Na mesto podpredsednika je dal ostavko tov. Čerček Srečko, višji kontrolor direkcije drž. železnic v Ljubljani. Mesto imenovanega je bil izvoljen za podpredsednika tov. Novak Ivan, zvaničnik postaje Ljubljana gl. kol.

Upravni odbor je imenoval za odgovornega urednika združnega glasila »Zadrugar« tov. dr. Leopolda Benka, višjega pristava gradbenega odelenja direkcije drž. železnic v Ljubljani.

Redakcijski odsek tvorijo poleg odgovornega urednika iz upravnega odbora tov. Punčuh Mirko, Čerček Srečko in Škerjanc Ivan.

Vsebina: Ob novem letu (str. 1). — Savez svojim zadrugam (str. 3). — K občnemu zboru Podpornega društva v Ljubljani (str. 4). — Mednarodni dan štednje (str. 7). — Otrok in njegov duševni razvoj (str. 9). — Česa ne smemo pozabiti v mesecu januarju (str. 11). — Našim žadruharicam v pomoč (str. 12). — Iz kuharskega tečaja Nabavljalne zadruge (str. 14). — Delo perutninarja v mesecu januarju (str. 17). — Grofica z mrtvaško glavo (str. 19). — Naskok na mlin (str. 23). — Razglasi in obvestila (str. 28). — Spremembe cen (str. 30). — Za naše male (str. 31). — Iz upravnega odbora (str. 32).

»Zadrugar« izhaja mesečno 20tega in stane celoletno 24 Din, posamezna številka 3 Din. Naroča in reklamira se pri upravnem odboru N. Z. U. D. Ž., Ljubljana VII, Mahničeva cesta št. 7, kamor se pošilja tudi dopise. — Odgovorni urednik: Dr. Benko Leopold, Kolodvorska ulica 39. — Tisk tiskarne Makso Hrovatin v Ljubljani.

Razpis volitev delegatov in njih namestnikov

Upravni odbor razpisuje v smislu člena 33. zakona o Nabavljalnih zadrugah, oziroma člena 39. pravil, volitev delegatov in njih namestnikov za glavno skupščino zadruge, in sicer dne 21. februarja 1932.

Po sklepu seje upravnega odbora z dne 12. novembra 1931. se je tudi letos združilo več službenih edinic ozir. krajev v eno volišče, upoštevajoč število in stanovanja članstva. Volišča so razdeljena sledeče:

I. volišče: Direkcija drž. železnice Ljubljana.

K temu volišču spadajo vsi člani vseh odelenj direkcije, računskega odseka in tiskarne voznih kart, ki stanujejo v Ljubljani in okolici, ter člani iz Generalne direkcije in ostalih železniških direkcij. 369 članov voli 8 delegatov in 8 namestnikov.

Volitve vodijo doslej izvoljeni delegati, ozir. namestniki, tov.: Deržič Ivan, Jeras Ernest, Vertačnik Albert, Kuret Mario, Sternad Franc, Jesih Jože in Srebot Franc.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. ob 9.—12. ure v Glasbeni dvorani »Sloge« v Ljubljanskem dvoru.

II. volišče: Ljubljana glav. kolodvor.

K temu volišču spadajo vsi člani postaje Ljubljana glav. kolodvor in vsi upokojenci in vdove, ki stanujejo v Ljubljani in okolici. 1113 članov voli 23 delegatov in 23 namestn.

Volitve vodijo doslej izvoljeni delegati, ozir. namestniki, tov.: Safošnik Ivan, Pečar Josip, Weber Matija, Soklič Rudolf, Roter Albin, Gosar Anton, Matevžič Anton, Sotošek Ivan, Dečman Anton, Ivačič Ivan, Milavec Franc in Živic Ivan.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v šolski sobi postaje Ljubljana glav. kolodvor.

III. volišče: Ljubljana gor. kolodvor.

K temu volišču spadajo vsi člani postaje Ljubljana gor. kolodvor in postaje Ljubljana dol. kolodvor, ki stanujejo v Ljubljani in okolici. 98 članov voli 2 delegata in 2 nam.

Volitve vodijo doslej izvoljeni delegati, ozir. njih namestniki, in sicer tov.: Černivec Engelbert, Feldin Hinko, Hanžič Valentin, Nepužlan Ivan, Cuznar Julij, Gregorič Ivan, Kepec Vekoslav, Lichtenegger Franc, Šuštar Ivan, Tavčar Martin in Uršič Mihael.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v šolski sobi postaje Ljubljana gor. kolodvor.

IV. volišče: Progovne sekcije.

K temu volišču spadajo člani II. in IX. sekcije za vzdrževanje prog Ljubljana glav. proga in Ljubljana gor. dol. proga ter signalne in mostovne delavnice, ki stanujejo v Ljubljani in okolici. 124 članov voli 3 delegate in 3 namestnike.

Volitve vodijo doslej izvoljeni delegati tov. Juh Leopold, Požgaj Franjo in Somrak Albin.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici II. razreda postaje Ljubljana gor. kolodvor.

V. volišče: Kurilnica I, Ljubljana glav. kolodvor.

K temu volišču spadajo vsi člani kurilnice I, ki stanujejo v Ljubljani in okolici. 238 članov voli 5 delegatov in 5 namestnikov.

Volitve vodijo doslej izvoljeni delegati, ozir. njih namestniki, tov.: Klun Franc, Artač Janko, Stopar Ivan, Kontelj Anton, Kovič Martin in Furlan Vinko.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v šolski sobi kur. I.

VI. volišče: Kurilnica II, Ljubljana gor. kolodvor.

K temu volišču spadajo vsi člani kurilnice II, ki stanujejo v Ljubljani in okolici. 216 članov voli 5 delegatov in 5 namestnikov.

Volitve vodijo dosedaj izvoljeni delegati tov.: Košak Franc, Žorga Rudolf, Bizjak Karol, Rus Jože, Rože Valentin in Jež Ivan.

Volitve se vršijo 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v šolski sobi kurilnice II.

VII. volišče: Brezovica.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Brezovica, Notranje Gorice, Drenovgrič in Vrhnika. 47 članov voli 1 delegata in 1 namestnika.

Volitve vodita doslej izvoljena delegata tov.: Tavčar Ivan in Hladnik Josip.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja od 9.—12. ure v čakalnici III. razreda postaje Brezovica.

VIII. volišče: Borovnica.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Preserje, Borovnica in Verd. 72 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodita tov.: Gabrijel Drago in Lavrič Drago.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Borovnica.

IX. volišče: Logatec.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Logatec in Planina. 65 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodita tov.: Mlakar Albin in Meze Anton.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Logatec.

X. volišče: Rakek.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Rakek in Strojne postaje Postojna. 95 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodijo tov.: Omahen Ivan, Schoss Rudolf in Supan Franc.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Rakek.

XI. volišče: Št. Vid—Vižmarje.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Št. Vid—Vižmarje in Medno. 101 član voli 3 delegate in 3 namestnike.

Volitve vodijo tov.: Gabrovšek Alojzij, Rihar Ivan in Jelčič Ivan.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Št. Vid—Vižmarje.

XII. volišče: Škofja Loka.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Medvode, Gorenja vas-Reteče in Škofja Loka. 65 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodijo tov.: Pleničar Ferdo, Tonja Franc, Jank Gabrijel in Bezjak Matevž.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja od 9.—12. ure v čakalnici III. razreda postaje Škofja Loka.

XIII. volišče: Kranj.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Žabnica, Kranj, Duplje, Križe, Tržič, Sv. Jošt, Podnart, Kropa, Otoče. 68 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodijo tov.: Konjedic Lovro, Boskovič Oton in Perfeta Valentin.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Kranj.

XIV. volišče: Lesce—Bled.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Radovljica, Lesce-Bled, Žirovnica in Slov. Javornik. 62 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodita tov.: Vovk Franc in Kosmač Jože.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Lesce—Bled.

XV. volišče: Jesenice.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Jesenice, Hrušica in Dovje-Mojstrana. 153 članov voli 4 delegate in 4 namestnike.

Volitve vodijo tov.: Veber Anton, Feldin Herman, Levstik Alojzij in Perčič Anton.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v šolski sobi postaje Jesenice.

XVI. volišče: Kranjska gora.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Gozd—Mrtulek, Kranjska gora in Rače-Planica. 87 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodijo tov.: Kavčič Drago, Peterman Alojzij in Arih Ivan.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Kranjska gora.

XVII. volišče: Bled—Jezero.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Dobrava—Vintgar, Podhom, Bled—Jezero, Boh. Bela in Soteska. 72 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodita tov.: Stare Valentin in Jelenc Oroslov.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Bled—Jezero.

XVIII. volišče: Bistrica—Boh. jezero.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Nomenj in Bistrica—Boh. jezero. 73 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodita tov.: Rozman Ivan in Černigoj Ludvik.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Bistrica—Boh. jezero.

XIX. volišče: Ježica.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj, ozir. krajev, Ježica, Stožice in Črnuče. 85 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodita tov.: Cvetko Franjo in Železnik Alojzij.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v gostilni pri Florjančku (Štirn) na Ježici.

XX. volišče: Domžale.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Trzin, Domžale, Jarše—Mengeš, Holmec pri Kamniku in Kamnik. 55 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodita tov. Gabrovec Franc in Mušič Peter.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Domžale.

XXI. volišče: Šmarje—Sap.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Lavrica, Škofljica in Šmarje—Sap. 40 članov voli 1 delegata in 1 namestnika.

Volitve vodita tov.: Janežič Franc in Skubic Jožef.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Šmarje—Sap.

XXII. volišče: Grosuplje.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Grosuplje, Mlačevo—Žalna, Višnja gora, Stična, Št. Vid pri Stični, Predolje, Čušperk, Dobrepolje in Velike Lašče. 93 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodita tov.: Janežič Alojzij in Vrbine Franc.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Grosuplje.

XXIII. volišče: Kočevje.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Ortnek, Žlebič—Sodražica, Ribnica, Lipovec, Stara Cerkev pri Kočevju in Kočevje. 55 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodita tov.: Kovačič Ivan in Jereb Josip.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Kočevje.

XXIV. volišče: Trebnje na Dolenjskem.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Radohova vas, Št. Lovrenc na Dolenjskem, Velika Loka, Trebnje na Dolenjskem, Ponikve na Dolenjskem, Mirna peč, Mirna, Mokronog—Bistrica in St. Janž na Dolenjskem. 58 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodita tov.: Erste Alojzij in Krulej Vojteh.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Trebnje na Dolenjskem.

XXV. volišče: Novo mesto.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Novo mesto, Straža—Toplice, Kandija, Birčna vas in Uršna sela—Toplice. 191 članov voli 4 delegate in 4 namestnike.

Volitve vodijo tov.: Jelenc Franc, Lapanja Ivan, Mihevc Ivan, Božič Anton, Vales Josip, Zupanc Franc.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Novo mesto.

XXVI. volišče: Črnomelj.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Rožni dol—Prbišje, Semič, Gradac v Beli Krajini, Metlika, Bujnarci, Kamanje, Ozalj, Zorkovac, Mahično, Donje Pokupje in Karlovac. 73 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodijo tov.: Schwarz Gvidon, Osim Alojzij in Šušič Peter.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Črnomelj.

XXVII. volišče: Zalog.

K temu volišču spadajo člani stanujoči v Dev. M. v Polju in Zalogu. 149 članov voli 3 delegate in 3 namestnike.

Volitve vodijo tov.: Štemberger Leopold, Makuc Ivan in Medved Janko.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Zalog.

XXVIII. volišče: Kresnice.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Laze, Jevnica in Kresnice. 95 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodita tov.: Dimec Albert in Rajšek Anton.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Kresnice.

XXIX. volišče: Litija.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Litija in Sava. 97 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodita tov.: Wolbang Artur in Krhlikar Niko.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Litija.

XXX. volišče: Trbovlje.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Zagorje, Trbovlje in Hrastnik. 63 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodi tov. Špindler Erhard.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Trbovlje.

XXXI. volišče: Zidani most.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Zidani most, Radeče pri Zidanem mostu, Loka, Breg, Rimske Toplice in Laško. 126 članov voli 3 delegate in 3 namestnike.

Volitve vodijo tov.: Šinkovec Franc, Bostič Anton in Petkovšek Miha.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v šolski sobi postaje Zidani most.

XXXII. volišče: Videm—Krško.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Sevnica, Blanca, Rajhenburg, Videm—Krško, Brežice, Dobova, Savski Marof in Zaprešič. 64 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodijo tov.: Dworak Karol, Drovenik Emerik in Žigon Josip.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Videm—Krško.

XXXIII. volišče: Celje.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Celje, Štore, Petrovče pri Celju, Zalec, Št. Peter v Sav. dolini, Polzela—Braslovče in Šmartno ob Paki. 131 članov voli 3 delegate in 3 namestnike.

Volitve vodijo tov.: Gabrovec Jakob, Zagode Jože in Škrabar Franc.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v šolski sobi postaje Celje.

XXXIV. volišče: Velenje.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Paška vas, Šoštanj—Topolščica, Pesje, Škale, Velenje, Selo, Paka, Gornji Dolič, Mislinje, Dovže, Turiška vas in Sv. Jedert. 117 članov voli 3 delegate in 3 namestnike.

Volitve vodijo tov.: Rihtaršič Franc, Nedoh Franc, Lahovnik Jože in Koželj Franjo.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Velenje.

XXXV. volišče: Dravograd—Meža.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Št. Janž pri Sp. Dravogradu, Otiški vrh, Vuhred—Marenberg, Vuzenica—Muta, Trbonje, Dravograd—Meža, Guštanj—Ravne, Prevalje in Holmec. 154 članov voli 4 delegate in 4 namestnike.

Volitve vodijo tov.: Stergar Franc, Plevnik Hinko, Sovre Fran in Križan Franc.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Dravograd—Meža.

XXXVI. volišče: Ruše.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Limbuš, Bistrica, Ruše, Fala, Sv. Lovrenc na Pohorju in Brezno—Ribnica. 80 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodijo tov.: Pintar Mihael, Paulin Ivan in Gradišnik Lenart.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Ruše.

XXXVII. volišče: Grobelno.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Sv. Jurij, Grobelno, Ponikva, Šmarje pri Jelšah, Mestinje, Rogaška Slatina, Kostrivnica—Podplat, Rogatec, Dobovec, Sv. Rok—Lupinjak in Djurmanec. 124 članov voli 3 delegate in 3 namestnike.

Volitve vodijo tov.: Obersnel Franjo, Šumej Josip in Čujež Jurij.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Grobelno.

XXXVIII. volišče: Poljčane.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Poljčane, Loče, Slov. Konjice, Žreče, Slov. Bistrica in Slov. Bistrica mesto. 74 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodita tov.: Šerbec Ignacij in Skapin Drago.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Poljčane.

XXXIX. volišče: Pragersko.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Pragersko, Cirkovce in Sv. Lovrenc na Drav. polju. 167 članov voli 4 delegate in 4 namestnike.

Volitve vodijo tov.: Lah Jože, Šigart Ivan in Paul Ferdo.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Pragersko.

XL. volišče: Ptuj.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Ptuj in Hajdina. 108 članov voli 3 delegate in 3 namestnike.

Volitve vodita tov.: Petrovič Niko in Valentin Franc.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Ptuj.

XLI. volišče: Ormož.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Moškanjci, Velika Nedelja, Ormož, Središče, Ivanjkovec, Žerovinci. 45 članov voli 1 delegata in 1 namestnika.

Volitve vodi tov. Čuček Ivan.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Ormož.

XLII. volišče: Čakovec.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša Čakovec, Mala Subotica, Kraljevec—Prelog, Donji Mihaljevec, Kotoriba, Mursko Središče in Donja Lendava. 78 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodi tov. Buchmeister Konrad.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Čakovec.

XLIII. volišče: Ljutomer.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Ljutomer, Veržej, Beltinci, Murska Sobota, Puconci, Moštjanci—Vaneča, Gornja Lendava—Mačkoviči, Stanjevci, Petrovci—Križevci, Šalovci—Hodoš, Križovci pri Ljutomeru, Bučevci, Slatina—Radenci in Gornja Radgona. 71 članov voli 2 delegata in 2 namestnika.

Volitve vodijo tov.: Janšovec Ivan, Bratuša Roman in Frišković Makso.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Ljutomer.

XLIV. volišče: Hoče.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Rače—Fram, Orehova vas—Slivnica in Hoče. 108 članov voli 3 delegate in 3 namestnike.

Volitve vodita tov.: Flis Anton in Kordeš Karol.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Hoče.

XLV. volišče: Št. Ilj.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Pesnica, Cirknica in Št. Ilj. 49 članov voli 1 delegata in 1 namestnika.

Volitve vodi tov. Purgaj Rupert.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Št. Ilj.

XLVI. volišče: Maribor glav. kolodvor.

K temu volišču spadajo člani postaje Tezno, Maribor glav. kol. IV. sekcije za vzdrževanje proge, Maribor gl. proge člani sig. sekcije, vsi upokojeanci in vdove, ki stanujejo v Mariboru, njega okolici in na Teznem. 743 članov voli 15 delegatov in 15 namestnikov.

Volitve vodijo tov.: Okretič Franc, Prevolfšek Janko, Kaiser Anton, Trelec Alojzij, Klemenc Franc, Natek Josip, Ilvar Alojzij, Heršček Jakob, Pavlinič Avgust, Perme Davorin, Rebolj Anton, Kežar Ivan in Macarol Josip.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v šolski sobi postaje Maribor glav. kolodvor.

XLVII. volišče: Maribor koroški kolodvor.

K temu volišču spadajo člani postaje Maribor koroški kolodvor VIII. sekcije za vzdrževanje proge Maribor koroška proga in Središnje stovarišče materiala Maribor, ki stanujejo v Mariboru ali okolici. 121 članov voli 3 delegate in 3 namestnike.

Volitve vodijo tov.: Pagon Franc, Štrukelj Josip in Rustja Franc.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v čakalnici III. razr. postaje Maribor kor. kolodvor.

XLVIII. volišče: Delavnica Maribor.

K temu volišču spadajo člani Delavnice Maribor, ki stanujejo v Mariboru in okolici. 533 članov voli 11 delegatov in 11 namestnikov.

Volitve vodijo tov.: Kralj Herman, Verlič Srečko, Velner Franc, Muraus Alojzij, Vidmar Ivan, Regent Franc, Černeka Zmago, Pertot Štefan, Koren Srečko in Šantl Simon.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v baraki delavnice (obednica).

XLIX. volišče: Kurilnica Maribor.

K temu volišču spadajo člani kurilnice Maribor, ki stanujejo v Mariboru ali okolici. 323 članov voli 7 delegatov in 7 namestnikov.

Volitve vodijo tov.: Artič Franjo, Toličič Jakob, Božeglav Metod, Veronek Jakob, Ločičnik Albin in Kajzer Albert.

Volitve se vršijo v nedeljo dne 21. februarja t. l. od 9.—12. ure v šolski sobi Kurilnice Maribor.

Navodila

Glasovnice s seznamom volilcev razpošljemo prvemu delegatu pravočasno, tako da jih dobi zanesljivo do 4. februarja 1932. Delegat razdeli glasovnice takoj po prejemu članom. Prejem glasovnice mora vsak član potrditi z lastnoročnim podpisom. Kolikor bi delegati teh glasovnic ne mogli razdeliti upravičencem, jih vrnejo dne 15. februarja 1932, priporočeno upravnemu odboru Nabavljalne zadruga uslužbencev drž. železnic, Ljubljana VII (poština se delegatu povrne). Istočasno naj pošljejo tudi potrjene sezname o dostavljenih glasovnicah. Imenik volilcev naj obdržijo za izvršitev volitev.

Člani, ki bi do 15. februarja 1932. ne prejeli glasovnic, naj iste reklamirajo pri upravnem odboru Nabavljalne zadruga uslužbencev drž. železnic, Ljubljana VII.

Volilno pravico imajo člani po staležu z dne 31. decembra 1931. Kraj, sedež in ura volitev je razvidna iz razpisa posameznih volišč.

Glasovnico mora vsak član svojeručno podpisati.

V razpisu prvoimenovani delegat vodi kot predsednik volišča volitve, ako je ta zadržan, po vrstnem redu prvi naslednik. Ostali v razpisu navedeni delegati skrbе kot člani volilnega odbora, da se vršijo volitve v redu v smislu združnih pravil.

Kdor ne more iz katerikoli vzrokov na sedež volišča, lahko dá izpolnjeno in podpisano glasovnico tovarišu članu, ki se volitev osebno udeleži.

Nepodpisane glasovnice niso veljavne.

Voljen sme biti vsak član zadrugar in člani nadzornega odbora.

Člani na volišču izvolijo skrutinatorje izmed sebe, ki morajo prešteti glasove, ugotoviti izid volitev ter ga naznaniti navzočemu članstvu. Skrutinatorji zberó nato, ko so sestavili zapisnik o izidu volitev, glasovnice v ovoj ter jih pošljejo s pismenim poročilom vred upravnemu odboru v Ljubljano najkasneje do 24. februarja 1932.

Na sedežu volišča se po volitvah vrši lahko sestanek članov zadrugarjev, na katerem naj delegati obrazložijo pomen, važnost in cilje združništva.

Ako bi se volitve iz kateregakoli vzroka ne mogle izvršiti dne 21. februarja, je to takoj sporočiti upravnemu odboru, da določi dan, kdaj naj se volitve izvrše.

Pri tej priliki apeliramo na gg. šefe edinic, nadzornike proge — člane zadruga, da gredo delegatom na roko tako glede lokala za volišča kakor tudi glede volitev. V primeru bolezni ali odsotnosti delegatov, jih prosimo, da skrbе, da se volitve izvrše in da prevzamejo vse dolžnosti eventualno odsotnih delegatov.

Vsa eventualna pojasnila glede volitev daje na zahtevo upravni odbor Nabavljalne zadruga, na katerega se je pravočasno obrniti.

V Ljubljani, dne 20. januarja 1932.

Za upravni odbor:

Albert Kobal, s. r.

Mirko Punčuh s. r.

Zadrugarji!

Kakor ob vsakih volitvah, tako se skuša tudi za predstoječe volitve delegatov za občni zbor vplivati na vas z najrazličnejšimi vestmi in sredstvi.

Pravi zadrugarji, katerim leži dobrobit svoje ustanove na srcu, so sledili tekom leta njenemu delovanju, stali so v tesnih odnošajih z vodstvom zadruga, dajali nasvete, odzivali so se vabilom na članske sestanke, kjer so kritizirali eventuelne nedostatke, stavili predloge za izboljšanje in zahtevali informacij o delu. Oni pa, ki še v duha zadrugarstva niso prodrli, so stali tekom leta ob strani, ker se niso zavedali, da gre za njih lastno ustanovo, zbirali so resne in neresne podatke in vesti, da bi se jih ob danem trenutku znebili.

Upravni odbor se zaveda, da vlada v vrstah članstva Nabavljalne zadruge že tako velika **razsodnost**, da mu ni treba posegati v volilno borbo in se spuščati v brezplodne debate, ker so započete s preveč vidnimi nameni. Tekom leta je pokazal dovolj inicijative, samostojnosti pa tudi odločnosti, kadar je bilo treba varovati interese članstva. Z mirnim srcem in zavestjo, da je kot dober gospodar upravljal našo skupno imovino, bo stopil pred vas, zadrugarji, na pristojnem mestu — na občnem zboru. Tam vam bo položil račun o tekočem delu, ki je bilo navzlic težkemu položaju gotovo plodonosno za zadrugo. Za 50 milijonov dinarjev blaga je šlo tekom leta skozi naše roke. Velikanske vsote nas niso zapeljale, da bi ne bili tudi v malenkostih rigorozni in o pravem času na svojem mestu. Mirno rečemo, da jih je le malo, ki vedo, s kako velikimi težkočami se je treba danes boriti na vseh straneh, da se vzdržujejo uspehi. Ta borba zahteva čimdalje težjega in vztrajnejšega dela. Pregovor pa pravi: »Kdor ne dela, ne greši!« Gotovo velja tudi za nas ta pregovor, a zavedamo se, da **nikdar** nismo zavestno grešili, kadar pa smo doznali za greh, smo bili tudi pravični sodniki. Zaupano nam imovino smo vsikdar varovali in v tem pogledu nismo poznali kompromisov. Upravni odbor se ne boji obračuna, ki ga bo dajal na občnem zboru, ker se zaveda, da je svojo dolžnost vestno vršil. Ne želi pa polemik zlasti osebnega značaja v časopisju, ker ve, da so iste samo dobrodošlo orožje nasprotnikom zadrugarstva, ki nas od vseh strani obdajajo. Le iz tega vidika apelira na vse one, katerim leži zadrugarstvo na srcu, da vodijo o tem računa!

Zadrugarji! Še vsako leto se vas je **plašilo**, da ne boste prejeli poyračil, vselej pa se je izkazala neistinitost teh vesti. Tudi letos se razširjajo že dolgo časa take govorice in se vas skuša spraviti v teh gospodarsko težkih časih v slabo razpoloženje.

Zadrugarji! Ne zahtevamo, da verujete slepo na naše besede, prepričajte se sami iz grafičnih načrtov, katere smo priložili letošnjemu kalendarju z namenom, da se vsakdo nazorno lahko prepriča o stanju in napredovanju zadruga in uvideli boste, da je izpadlo poslovanje v pretečenem letu kljub težki gospodarski situaciji tako ugodno, da vam bodo običajna povračila točno obračunana in izplačana.

Albert Kobal s. r., tajnik.

Mirko Punčuh s. r., predsednik.

